

Naslov — Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HENDerson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Naša J. S. K. Jednota je samo bratska podpora organizacija brez vsakih drugih primanj, in kot tako uspeva.
Ohranimo jo takot!

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1163, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1926.

VOL. XVI. — LETNIK XVI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, NOVEMBER 27 — SREDA, 27. NOVEMBRA, 1940

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

POMEN BOSPORA IN DARDANEL

GLEDE REGISTRACIJE

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

LEP VOJAŠKI STAN

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

VSAK PO SVOJE

LETALSKA SILA
Svoječasno je predsednik Roosevelt izjavil, da bo ta delila v doglednem času imela 50,000 letal v svrhu obrambe. Leta pa se poroča iz Washingtona, da bo novemu kongresu predložena zahteva administracije za 125,000 vojnih letal. V tem številu bi bila vključena tudi vežbalna letala. Tako armada kot mornarica na obeh oceanih morata imeti dovoljno število letal na razpolago. Za izgradnjo tolikega števila letal in izvežbanje letalskega osobja treba več let časa.

PREGLED PUBLIKACIJ

V Zedinjenih državah izhaja dvoa tisoč listov in drugih publikacij v tujih jezikih, to je v angleščini. Vse te publikacije vsebujejo trenirane prevajalce izrednega departmanta zvezne države, to z ozirom na morebitne ameriške aktivnosti teh publikacij.

ZMRZNJENA GOTOVINA

Gотовina in vrednostne listine izvaj, ki sta jih zasedli Nemčija in Italija, so v Zedinjenih državah s predsednikovim odlokom zmrznjene, to je, da si jih Nemčija in Italija ne moreta prilastiti. Zakladniški tajnik Morgan je zadnje čase nujno priporočal, da se na sličen način zamrzijo tudi fondi Nemčije in Italije v tej deželi, da se jih ne bo moglo rabiti za nacijsko in fašistično propagando in špionажo v Ameriki. To da bo samo povračilo za finančno in izmenjalno kontrolo, katero izvajata Nemčija in Italija nad ameriškimi fondi v omenjenih deželah.

KOLEKTA DAVKOV

Zvezni zakladniški departement proučuje načrt, po katerega naj bi delodajalci kolektivno s svojimi uslužbenec tudi dohodniki davek in ga izročali nejni vladi na način kot zdaj kolektajo prispevke za socialno varnost. Na ta način bi se olajšalo in pocenilo delo zakladniškega departmanta.

RAZMAH INDUSTRIJE

Statistika aktivnosti ameriške industrije za oktober letosnjega kaže, da je bila produkcija v letu 1929. Kljub temu je še mnogo delavcev brez poslužka, ker so njih mesta zazeli stroji.

UNIJSKI KONVENCIJI

Pretekli teden sta se vršili pretekljih dveh močnih unijiskih konvencij, namreč American Federation of Labor in Congress of Industrial Organizations. Prva je zborovala v New Orleansu, druga pa v Atlantic City. Obe organizacije sta obsodili nacizem, fašizem in komunizem.

Konvencija C. I. O. je bila znana tudi vsled tega, da je sprejela resignacijo svojega doseganja predsednika Johna L. Lewis-a in poverila predsedstvo Philipu Murrayu. Kot zna je Lewis pred volitvami priznal poraz Rooseveltu in je obljubil, da bo resigniral kot predsednik C. I. O., ako bo Roosevelt ponovno izvoljen. Svojo obljubo je držal in iz tega dejstva se sklepa, da bo v bodoče več harmonije med obema velikima delavskima unijama.

(Dalej na 4. strani)

Sedanja vojna v Evropi je spet potisnila v ospredje važnost morske ožine Dardanel. Za Nemčijo bi kontrola Dardanel pomnila edini ugodni dohod do Male Azije in do bogatih oljnih vrelcev Mezopotamije. Za rusko vojno in trgovsko mornarico v Črnem morju so Dardanele edini izhod v Sredozemlje in od tam v svetovna morja. Rusija ima sedaj sicer dostop na Baltsko morje in daleč na severu v Severno ledeno morje, kjer pa so pristanišča dober del leta zmanjšena.

Dardanele ločijo na jugu Evropo od Azije. Ta morska ožina sestoji prav za prav iz treh delov. Od vzhoda, to je od Črnega morja, se ožina imenuje Bospor; ožina je res ožina, kajti široka je manj kot tri milje na najširšem mestu in komaj 800 jardov na najožjem. Dvajset milj dolgi Bospor vodi v Marmorsko morje, ki je za polovico manjše kot naše jezero Erie. Iz Marmorskog morja pa vodi ožina Dardanel v Sredozemsko morje. Zaradi enostavnosti se dostikrat Dardanele, Marmorsko morje in Bospor imenujejo s skupnim imenom Dardanele.

Na zapadnem koncu Bospora, tam, kjer prehaja v Marmorsko morje, stoji nekdanje glavno mesto Turčije, Istanbul, poznamo tudi pod imenom Konstantinopel ali Carigrad. Prava dardanska ožina, ki vodi od Marmorskog morja v Sredozemsko morje, je dolga 42 milj. Nekoc se je ta ožina imenovala Hellespont ter je dobila ime po grški boginji Helli, ki je skušala na ovnu pobeogniti pred svojo hudo mačeho ter je v vodah Hellesponta utonila. Pa tudi ime Dardanele izhaja iz grške mitologije, namreč od Dardanusa, ki je bil sin najvišjega boga Zeusa in boginje Electre.

Važnost Dardanel datira iz sotočja nazaj. Omenja se v zvezi s trojansko vojno in v zvezi s prehodom ožine po zavojevalcem Kserku in Aleksandru. Med leti 1854 in 1856 je Rusija vodila vojno za kontrolo Dardanel, toda Anglija in Francija sta v znani krimski vojni premagali Rusijo in Dardanele so bile neutralizirane. Tekom zadnje svetovne vojne so zavezniški skupi izsilili prehod skozi Dardanele, toda Turki, ki so bili takrat zavezniški Nemčije in Avstrije in so Dardanele močno utrdili, so to preprečili. Po zaključeni vojni so zavezniški spet niso hoteli Dardanel prisoditi Rusiji, ki jih je zahtevala, ampak so ožino razročili in jo pustili premagani Turčiji. Od leta 1938 naprej pa je Turčija to ožino spet močno utrdila.

Turčija danes kontrolira obe obale Dardanel. Zaledje Dardanel na evropski strani pa meji na Bolgarijo. Vzhodno in severovzhodno od Dardanel je Črno morje, katerega severno obalo in dober del zapadne obale kontrolira Rusija. Kot je bilo že omenjeno, pomenijo Dardanele za Rusijo zelo važen izhod na svetovna morja. Vsa južna Rusija gravitira na Črno morje in od tam je vse leto možna plovba skozi Dardanele v zunanjji svet.

Značilno je, da si je Rusija že davno želela zasigurati prost prehod preko Dardanel, toda temu je vedno nasprotovala Anglija, ki se je bala prevelikega ruskega razmaha. Po zadnji svetovni vojni, ko je bila Rusija paralizirana po notranji revoluciji, je držal in iz tega dejstva se sklepa, da bo v bodoče več harmonije med obema velikima delavskima unijama.

(Dalej na 4. strani)

Federalni justični departement je naznani, da ne bo nikakega podaljšanja roka za registracijo inozemcev. Dne 26. decembra bo zadnji dan za registracijo.

Earl G. Harrison, ravnatelj za registracijo inozemcev v pravosodnem departmetnu, je izjavil, da registriranje inozemcev ne bo ustavljen tekom meseca decembra oziroma dela istega in zopet započeto v januarju, da se s tem odpomore prevelikemu delu na pošti o božiču.

"Res je sicer," rekel je Mr. Harrison, "da se je razpravljalo o takih možnostih. Prerešetali smo predlog, da se registracija odloži za dva ali tri tedne, da se kolikor mogoče olajša breme poštne uprave okoli božiča. Ugotovili pa smo, da zakon za registracijo inozemcev od 1. 1940 nam ne daje nikake pravice za to in poštna uprava nas je zagotovila, da so tam pripravljeni opravljati tako božično pošto, kot registriranje inozemcev."

"Nikaka registracija inozemcev," Mr. Harrison nadaljuje, "ki so živeli v tej deželi pred dnem 27. avgusta, se ne bo sprejela potem, ko se poštni urad zaprejo dne 26. decembra, ki je dan po božiču. Radi tega je jasno važno, da oni, ki so odložili svojo registracijo kot nedržavljani v nadi, da registracijska doba utegne biti podaljšana ali pa iz drugih vzrokov, takoj izpolnjuje predpis zakona. Mi bi se radi izognili navalu v zadnjih dneh."

Mr. Harrison je zopet poudaril veliko važnost, da vsi registrirani inozemci takoj prijavijo vsako spremembu adrese pri seljenščaku in naturalizacijskemu uradu.

"Naj bodo naši nedržavljani še tako željni ravnati se po naših zakonih in posebno z zakonom o registraciji inozemcev od 1. 1940," rekel je Mr. Harrison, "se vendarle pregrešijo, ako po registraciji in prstotisku se preselejo kam drugam in tega ne prijavijo priseljenščini in naturalizacijski oblasti v roku 5 dni. Kar kor smo ponovno rekli, tiskovine v to svrhu so brezplačno na razpolago v poštnih uradih. Mi znamo, da mnogi ljudje tega niso storili radi velikega števila potravnih listkov—dokazov, da se je dotočnik registriral, ki so bili poslanji po pošti na naslov inozemčevega stanovanja in ki so nam bili vrnjeni, ker se je inozemec preselil. Kazni, ki segajo do \$100 globe, 30 dni zapora ali oboje, utegnejo biti naložene, ako se ne uboga to določbo registracijskega zakona."

Mr. Harrison je uporabil to priliko, da zopet posvari one, ki so podvrženi registraciji, da nadaljnja odložitev registracije vsled nade, da postanejo državljani pred zadnjim dnevom registracije, 26. decembra, utegne biti nevarna.

"Vsaka nadaljnja odložitev registracije v nadi, da inozemci oziroma inozemka utegne biti pozvani na sodišče za končno pripravitev k državljanstvu, ali pa, ker si kdo ni na čistem gledu svojega državljanstva, vsebuje čim dalje večjo nevarnost. Ako se kdo registrira kot inozemec, nima to nikakega vpliva na se danje ali prihodnje državljanstvo. Na drugi strani, ako se kdo ne registrira, si s tem pokvari možnost, da postane državljan, da ne omenimo kako strogi kazni, ki jih zakon nalaga za neizvedenje registracije.

(Dalej na 4. strani)

Desetletnico ustanovitve bo proslavilo angleško poslovnico društvo št. 220 JSKJ v Chicagu, Ill., v zabavo, katero priredi v soboto 30. novembra zvečer na 1921 Blue Island Ave.

"V Denverju, Colo., se bo v soboto 30. novembra vršila veselica tamkajšnjega društva št. 21 JSKJ. Prostor veselice: Slovenski narodni dom.

"Zaključno veselico za to leto priredi društvo št. 149 JSKJ v soboto 14. decembra. Prostor veselice: Slovaška dvorana, Murdoch St., Canonsburg, Pa.

"Zdržena društva JSKJ v Chicagu, Ill., naznana je prireditve zanimive božičnice za člane svojih mladinskih oddelkov za nedeljo 15. decembra.

"Iz Arrade, Colo., poročajo, da je tam že delj časa na bolniški postelji rojakinja Frances Tezel, članica društva št. 21 JSKJ, s sedežem v Denverju, Colo.

"Priročnik slovanskih osebnosti (Manuel of Slavonic Personalities), ki vsebuje imena znamenitih oseb slovanskog pokolenja v Ameriki in Evropi, je sestavil Mr. Vlado S. Vlahovic v New Yorku. Dasi se o priročniku ne more trditi, da je popoln, je z ozirom na znamenite osebe slovanskega rodu zelo informativen. Knjižica stane en dolar komad in se dobi na naslovu: Slavonic Press, 152 W. 42nd St., New York, N. Y.

"Stolnemu narodnemu muzeju v Clevelandu, Ohio, je Mr. John Potokar, izdelovalec mehkih pijač v Clevelandu, podaril sliko "Industrijski Cleveland," katero je kupil za \$100 na zadnji razstavi Peruških slik. Istotako je podaril Slovenskemu narodnemu muzeju lesorezno sliko, katero je kupil na omenjeni razstavi, naš pisatelj Mr. Louis Adamčič.

VRTNA DELA SEZONE

V novembra je zadnji čas, da se posadijo na prosto čebulice hiacint in tulipanov. Gredice s

posajenimi čebulicami se smejo proti mrazu nekoliko pokriti s slamo ali listjem; še boljše v to svrhu pa so vejice smrečja in drugega igličevja, ker njih duh odgovarja.

Dreveti in grmiči je mogoče presajati oziroma saditi, dokler je zemlja pripravljena za tako delo, to je, dokler ne zmrzuje ali dokler ni premokra. V suhem vremenu naj se take presajene rastline dobro zalivajo in preko zime je priporočljivo zemljivo okoli presajenih dreves nekoliko pokriti s hlevskim gnojem, listjem ali slamo. V jeseni posajeno drevje in grmičje se preko zime ustali in ima pomladni ugodnejše pogode za zgodnjost.

(Dalej na 4. strani)

V popularni slovenski koračici "Mladi vojaki," katero je zložil Josip Stritar in uglasbil Viktor Parma, je tudi vzklik:

"Kako je lep vojaški stan!" Kdor je imel "srečo" služiti v bivši avstro-ogrski armadi, se skoraj gotovo nikoli ni strinjal z omenjeno trditvijo. Fantje so pač služili vojake, ker so bili primorani. V Zedinjenih državah v normalnih časih ni obvezne vojaške službe. Bila je vpletljana ob času zadnje svetovne vojne in po zaključku vojne spet odpravljena. Vsa oborožena sila Zedinjenih držav od takrat do letos je obstajala iz prostovoljcev. V letu 1932, ko so ameriški državnički še upali, da bodo svetovne velesile dogovorno znižale število svojega vojaštva na minimum in s tem prihranile ogromne izdatke, je redna ameriška armada štela komaj okrog 119,000 mož. V tem ni bila všečna vojna mornarica, ki je imela vedno dovolj mož za svoje potrebe. Število moštva redne armade se je v slednjih letih polegoma višalo, toda vse do zadnjih časov se je sukalo okoli 200,000. Fantov, ki so prostovoljno vstopali v armado, je bilo malokaj na preostajanje; večina mladih mož, ki je bila sposobna za vojaščino, ni bila mnenja, da je vojaški stan posebno lep in vabljiv.

Vojna v Starem svetu pa je povzročila, da je ameriški zvezni kongres po dolgem debatiranju letos sprejel postavo za obvezno vojaško vežbanje dočasnega števila mladih mož. V manj kot enem letu bo vključeno z redno vojsko in milico pod orozjemsko poldružiščem. Fantov, ki so prostovoljno vstopali v armado, je bilo dočasno do 900,000 vpoklican, katerih vpoklicanje je dočasno žreb. Obvezno vojaško vežbanje je odločeno za dobo enega leta.

Vojaki bodo prve štiri mesece svoje službe dobivali po \$21.00 mesečne plače, pozneje pa po \$30.00. To seveda poleg vse oskrbe. Prehrana ameriškega vojaštva je najbrž boljša kot katerega koli drugega vojaštva na svetu. Za zajtrk bodo dobili skodelice, žitarice, praženo slanino, jajca, kruh in kavo. Za kosilo bo kaka mesna jed, kruh, sirov maslo in kava; za večerjo spet kaka mesna jed, fižol, kruh, sirov maslo, sladko pecivo in kava. Ob nedeljah in praznikih bodo vojaki dobivali še razne priboljške. Stradati torej ne bo treba nikomur, in s plačo 70 centov do enega dolarja na dan si bo lahko vojak kupil še kakršnjih.

Malo bolj težko se bo ameriškim fantom privaditi disciplinе, ki je za vojaško vežbanje neobhodno potrebna. Vendar se zatrjuje, da bo disciplina kar mogoče gentlemanska in se ne bo dosti razlikovala od disciplinе, kakršni se mora človek podvredči pri zaposlenju v tovarni, v uradu, v trgovini itd. Za mnoge mlade fante bo morda sprva najhujše, ker bodo morali vstavljati točno ob četrto do šestih zjutraj in ker bodo morali biti do pol desetih zvečer doma v kasarni, kjer bodo ob 11. urici pogasnje luči.

Po sedanjih načrtih bo vojaško razdeljeno v štiri armade in bo štelo 27 divizij. Vojna uprava je že nakupila večje število primernih prostorov za taborišča in vežb

Iz urada gl. tajnika

From the Office of
Supreme SecretaryPREJEMKI IN IZDATKI ME-
SECA SEPTEMBERA 1940.INCOME AND DISBURSEMENTS
DURING THE MONTH OF SEPT. 1940.

Odrasli oddelek — Adult Dept.

Dr. st. Lodge No.

Prejemki Izdatki Disbursements

1 \$ 315.00 11

2 796.27 336.92 13

3 1,064.50 14

4 14.00 15

5 93.00 16

6 2,169.00 18

7 56.67 20

8 15.00 21

9 112.38 37.33 25

10 31.37 26

11 137.67 28

12 89.07 30

13 78.00 31

14 68.00 32

15 137.50 33

16 24.67 35

17 1,169.05 36

18 98.00 37

19 143.00 39

20 84.00 40

21 338.43 107.00 41

22 371.00 42

23 76.67 43

24 603.67 44

25 72.00 45

26 911.08 47

27 306.83 49

28 186.28 50

29 21.00 51

30 86.96 52

31 33.00 53

32 145.00 54

33 97.00 55

34 164.33 57

35 53.50 58

36 42.00 61

37 18.00 64

38 28.67

39 86.86

40 482.58

41 481.12

42 148.66

43 263.05

44 151.47

45 28.87

46 36.86

47 362.93

48 137.72

49 237.70

50 152.07

51 118.00

52 118.00

53 121.13

54 123.95

55 169.86

56 167.42

57 54.00

58 29.44

59 59.38

60 307.28

61 88.00

62 498.65

63 38.00

64 152.07

65 118.00

66 118.00

67 120.00

68 109.00

69 109.00

70 109.00

71 109.00

72 109.00

73 109.00

74 109.00

75 109.00

76 109.00

77 109.00

78 109.00

79 109.00

80 109.00

81 109.00

82 109.00

83 109.00

84 109.00

85 109.00

86 109.00

87 109.00

88 109.00

89 109.00

90 109.00

91 109.00

92 109.00

93 109.00

94 109.00

95 109.00

96 109.00

97 109.00

98 109.00

99 109.00

100 109.00

101 109.00

102 109.00

103 109.00

104 109.00

105 109.00

106 109.00

107 109.00

108 109.00

109 109.00

110 109.00

111 109.00

112 109.00

113 109.00

114 109.00

115 109.00

116 109.00

117 109.00

118 109.00

119 109.00

120 109.00

121 109.00

122 109.00

123 109.00

124 109.00

125 109.00

126 109.00

127 109.00

128 109.00

129 109.00

130 109.00

131 109.00

132 109.00

133 109.00

134 109.00

135 109.00

136 109.00

137 109.00

138 109.00

139 109.00

140 109.00

141 109.00

142 109.00

143 109.00

144 109.00

145 109.00

146 109.00

147 109.00

148 109.00

149 109.00

150 109.00

151 109.00

152 109.00

153 109.00

154 109.00

155 109.00

156 109.00

157 109.00

158 109.00

159 109.00

160 109.00

161 109.00

162 109.00

163 109.00

164 109.00

165 109.00

166 109.00

167 109.00

168 109.00

169 109.00

170 109.00

171 109.00

172 109.00

173 109.00

174 109.00

175 109.00

176 109.00

177 109.00

178 109.00

179 109.00

180 109.00

181 109.00

182 109.00

183 109.00

184 109.00

185 109.00

186 109.00

187 109.00

188 109.00

189 109.00

urada gl. tajnika

in the Office of
Supreme Secretary

LEP VOJAŠKI STAN

(Nadaljevanje s 1. strani)

To in ono s konven-
cije

lišča za letalce, za poskusno streljanje s topovi, za metanje bomb, za vaje motoriziranih oddelkov itd. Značilno je, da vojaška taborišča, ki se gradijo, nosijo znake trdnosti in trajnosti. To se more razlagati tako, da v primeru nacistične zmage v Evropi, bodo morale Zedinjene države za nedogleden čas vzdrževati velike in dobro izvežbane armade v svrhu obrambe ameriškega kontinenta. Pa tudi v primeru, da bi bila Nemčija v tej vojni poražena, bodo razmere v Evropi še za precej časa tako razdrapane, da bo za našo republiko priporočljivo imeti pri rokah močno in dobro izvezzano armado. Vojna v Evropi pa zna še dolgo trajati brez odločitve na eno ali drugo stran, in, dokler bo trajala, bo hotela Amerika biti pripravljena za vsak slučaj.

GLEDE REGISTRACIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

"Treba je pomisliti," Mr. Harrison nadaljuje, "da bodo poštni uradi, kjer se registracija inozemcev vrši, najbolj zaposleni tekomp vsega leta ravno v zadnjem mesecu registracije. Zato je mogoče, da inozemci, ki čakajo do zadnjega trenotka za registracijo, utegnejo najti to precej otežkočeno in neugodno."

Ravnatelj za registracijo inozemcev je tudi opomnil starše in varuhu inozemcev pod 14 letom, včetve ubegle otroke, da morajo pred dnem 26. decembra priti osebno na registracijsko mesto in odgovoriti na vprašanja glede teh inozemskih otrok. Nadalje je razložil, da ti otroci ko dosežajo starost 14 let, se morajo v roku 30 dni sami prijaviti na pošti v svrhu lastne registracije in prstotiska.

"Veseli meročati, da se je že registriralo več kot 2,800,000 izmed procjenjenga štivila 3,600.000 inozemcev v Združenih državah," izjavil je Mr. Harrison. "Onim, ki se niso še prijavili, hočem poučati, da je registracija obvezna in ne prostovoljna. Ako kdo ne uboga zakon o registraciji inozemcev od 1. 1940, zapade strogin kazniam in si brezvomno pokvari svoj položaj nedržavljanja." — (Alien Registration Division, Immigration and Naturalization Service, Department of Justice, Washington, D. C.)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

bezen družila 19letno Stanislava Smirčičevi v 22letnega Vladimira Jadrošića. Dekletov oče Nikola Smirčič je ne delu kot izseljenec v New Yorku. Ker se dekle brez očetove privolite ne more poročiti, je bil oče pismeno obveščen in poroka bi se moralna vršiti, čim bi prispeval očetova privolitev. Toda bogove kakšna nevolja je prevzemala očeta, ko je odpisal, da se Stanislava ne sme poročiti z Vladimirom.

Te dni je prispealo očetovo pismo z New Yorka v Premudo. Stanislava je bila vsa obupana. Po nekaj dneh tugovanja je pogrenila iz domače hiše. Bilo je po polnoči, ko je izginila izpod rodne strehe. zunaj je besnela burja, morje je gromadilo velike valove. Stanislava je vzela čolnič v pristanišču, ga odvezala in se prepustila valovom. Zjutraj so jo zaman iskali. Morje je že umirilo, toda za Stanislavo in njeno ladijo ni bilo nikjer sledu. Starši in sorodniki so jo s čolni iskali povsod naokrog, pregledali so vse zalive in zatoke v bližini, toda vse kaže, da je morje odneslo nesrečno Stanislavo daleč ven in jo tam pogolnilo. Obup nesrečne mladinke je zbulil globoko obžalovanje.

V petek, pa še trinajsti je bil,

samo bili pa še najbolj srečni, to pa zato, ker smo zborovali samo dopoldne, potem smo se dali slikat, in to ravno pred Slovenskim domom in pa kar na cesti. Po slikanju so pa nam prijazni Waukegančanji priredili še nekakšen izlet po okolici tega mesta. Jožeta Korencia in mene je povabil Majk Opeka, da sva si v njegovih družbi ogledala bolj zanimive kraje. Pred odhodom nam je bilo naročeno, da naj se držimo povorcev avtomobilov, a Majk je reklo, da nam bo pokazal še bolj zanimive in razveseljive stvari, in res smo po kratki vožnji obrnili iz povorcev, in prejko smo vedeli, smo si že ogledovali, otipavali in pokušali mrzlo miluško pivo (čeprav sedaj piha mrzla burja, je bilo takrat preeč vroče.) Nazaj smo se vozili pa še vse drugod a ne bom kot kakšna klepetulja, da bi moral res vse povedati. No, sedaj smo pa že pri soboti. Že stari Rimljani so upoštevali soboto, mi praznjujmo pa nedeljo, dežavski unije pa praznujejo obo dneva, zato bom tudi jaz kar preskočil soboto in nedeljo (sem namreč v uniji), in kako smo se imeli skozi ta dneva pa že sami vemo.

V ponedeljek so prišle pa volitve in poslovitve. Volili smo vsak po svoji najboljši volji in prepricaju. Če smo dobili svoje kandidate za v glavnem odbor, je bilo dobro, če pa ne, smo se moralni pa zadovoljiti z večino, kar je najbolj demokratično. Upajmo, da so bili izvoljeni v glavnem odbor vsi brez izjemne dobrimi kandidati, in upajmo, da se bodo izkazali tudi še v bodočem kot so se do sedaj res dobri člani naše Jezuita.

Res je, da se ti odprejo oči, da vidis kako je vse krasno in ljudje prijazni, ravno v trenutku, ko veš, da je čas, da se poslovisti. Tako je bilo znamenito. Tako je bilo znamenito; cel teden nam je minil kar prehitro in tako je nam bilo, kot da smo nekaj izgubili, pa da ne moremo več najti. Pri točilnici smo si prisegali, se poslavljali in si stiskali roke, da si bomo večni prijatelji in da ne bomo nikdar pozabili eden drugega. Kako bo v bodočem, nam je težko reči, a eno je gotovo, da osebno si bomo težko pisali eden drugemu. Lahko pa se oglašamo potom naše "Nove Dobe," in tako se bomo spomnili, da smo bili skupaj in da se dobro poznamo in tako si bomo obujali spomine na sestajajočo redno konvencijo in na prijazno mesto Waukegan.

K zaključku se še enkrat zahvalim vsem prav iz srca, tako članom in prijateljem v mestu Waukegan in North Chicago, kakor tudi glavnim odbornikom in delegatom (tinjam), s katerimi sem se spoznal. Upam, da ste vsi veseli in srečni ravno takoj kot sta bili na tej konvenciji. Vsem ostalim članom naše Jezuita.

Naslov je namenjen konvenciji, pišem pa o plesih tukaj doma. No, pa naj se vrнем nazaj v Waukegan še za par dni. V četrtek 12. septembra ob 1. uri popoldne je bil slovesen sprejem častnih delegatov na konvenciji. Res, kar slovesno je bilo gledati prijazne obrazne, na katerih se je poznalo, da so veseli, da so prišli na to konvencijo. In, kar je velikega pomena, največ te delegatov je bilo mladih fantov in deklet, kateri so se imeli prav dobro, kot vam je lahko že znano. Zvečer istega dne je bil pa banket, na katerega smo bili povabljeni vsi delegati, redni kakor tudi častni, in površ še brezplačno. Kakor na vsakem banketu so tudi na tem bili govorniki. Ali ste že slišali o delegatu Masletu? Well, on je bil tisti, ki je vedno zaključeval debate in hranil čas konvenciji. Na tem banketu sem se pa oziral okoli, kdaj se bo oglastil, da predlaga zaključek govorov, pa se so mu morali že dopasti, ker je bil kar lepo tiko in' obiral kokošja bederica. O ja, meni se je tudi dopadlo, ker sem imel kokošje nožice pred sabo.

In, kar je že umirilo, toda za Stanislavo in njeno ladijo ni bilo nikjer sledu. Starši in sorodniki so jo s čolni iskali povsod naokrog, pregledali so vse zalive in zatoke v bližini, toda vse kaže, da je morje odneslo nesrečno Stanislavo daleč ven in jo tam pogolnilo. Obup nesrečne mladinke je zbulil globoko obžalovanje.

omenjeni seji se bo med drugim volil odbor za prihodnje leto.

V preteklem septembru se je vršila 16. redna konvencija JSKJ, in pri tisti prilikai je delegacija z veliko večino sklenila, da se spremeni ime organizacije. Nalogo to izvesti je konvencija poverila glavnemu odboru, in pred dvema tednoma je glavni tajnik že sporočil v glasilu, da je glavni odbor že izbral v sprejel novo ime za organizacijo ter da je bilo isto ime tudi že potrjeno od zavarovalniškega departmanta države Minnesota. Mislim, da so vsi člani čitali to poročilo v Novi Dobi, in vedo, kako se bo naša Jednota imenovala od 1. januarja 1941 naprej. Če kdo ni čital, bo lahko zvedel na prihodnji seji. Torej, bratje in sestre, udeležite se polnoštevilo prihodnje seje 8. decembra, seznanite se pobližje s sistemom svoje organizacije ter izvolute dobre in agilne uradnine za leto 1941. Bratski pozdrav! — Za društvo Sinovi Slave, št. 185 JSKJ:

Frank Hochevar, tajnik.

Chicago, Ill.

— V Ameriki imamo razne slovenske podprtne organizacije, katerih konvencije se imajo v smislu pravil in državnih postav vršiti na vsaka štiri leta. Seveda nastane na vsaka štiri leta pri društvih neke vrste revolucionar, ker člani temkajojo med seboj, kateri bo šel za rednega delegata na konvencijo. Ker pa je število rednih delegatov omejeno, je glavni odbor JSKJ za konvencijo leta 1940 ukrenil nekaj, kako pametnega in za organizacijo koristnega, s tem, da določil častno delegatstvo, katero delegatstvo pa si je moral vsak sam prislužiti s pridobitvijo gotove kvote novih članov. Tako so šli kandidati za častno delegatstvo na delo ter so imeli toliko uspehov, da bi jih bilo na konvenciji kmalu več kot rednih delegatov. To je bilo za Jedonto koristno, za častne deležate pa lep izlet, posebno za tiste, ki so prišli od daleč. Seveda, s plačo je bilo boli mršavo za častne deležate, posebno, da so se hoteli kaj dostikati okoli bare.

Eden tistih častnih delegatov sem bil tudi podpisani in sem se podal iz Chicaga v Waukegan, kjer se je konvencija vršila. Sestal sem se z mnogimi znanimi in prijatelji med rednimi in častnimi delegati. Konvencija je po mojem mnenju marsikaj koristnega ukrenila za bodočnost. Dobra poteza je tudi, da je določila spremembitveno sedanjega imena na ime, ki bo bolj odgovarjalo izpremenjenim razmeram. Zanimive so bile razne prreditve v počast delegatom. Na svoj način je bilo tudi zanimivo, ko so nas nekaj popoldne peljali v Mundelein. Dne 12. septembra smo bili navzoči vsi častni delegati, da smo prejeli naše certifikate in regulje. Pri tisti priliki je imel vsak častni delegat pravico izpogovoriti par besed, in tudi jaz sem dobil to pravico od glavnega tajnika; hvala mu!

Stoloravatelju na banketu pa ne bom nikoli odpustil, da mi ni dal besede. Naj le počaka, ko bo kak pogreb, tudi jaz ne bom govoril z njim. Pred 10 leti sem se tukaj v Chicagu potrudil za ustanovitev društva Indian, št. 220 JSKJ. Društvo je po malem rastlo in leta 1940 je za toliko zrastlo, da sem bil upravičen iti kot častni delegat na konvencijo. Za to desetletnico bo to društvo priredilo prvo javno veselico z dobro večerjo in vsakovrstno zabavo, tudi z indijanskim plesom. Tisti dan bo tudi "oče" tega društva obhajal svojo 55-letnico. Prireditve se bo vršila v Bohemian Beer Garden, 1921 Blue Island Avenue, v soboto 30. novembra.

Vsi člani in članice JSKJ v Chicagu in okolici so vrtajno obvljani na noset te prreditve. Prav tako vsečni bodo deležni dobre postrežbe in dobre zahvale. Indianci se radi pokažejo na prreditvah drugih bratskih društev, zato upajo, da jih bo tudi člani drugih društev počastili s svojim posetom ob prihodnji leti. Bratski pozdrav in na svidenje!

Andro Spolar, Indijanec.

Brooklyn, N. Y.

— Najprvo se na tem mestu želim v imenu slov. pev. društva "Slovan," prav iskreno zahvaliti vašemu čelu, listu za objavo naznani glede društvene prreditve ali "Martinovanja," vršeče se v Slov. domu v Brooklynu, N. Y., v nedeljo dne 17. t. m. Iskrena hvala tudi vsem rojakom in rojakinjam, ki so se te prreditve udeležili v tako lepem številu. S svojo navzočnostjo ste pokazali, da se zanimate za napredek društva "Slovan," kakor tudi za napredek našega kulturnega življenja v splošnem, zakar vam vsa čast.

Nadaljnja prreditve slov. pev. društva "Slovan," se vrši isto v dvorani Slov. doma na: 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y., in sicer to bo na "Silvestrov večer" 31. dec. 1940. Dragi rojaki in rojakinje od blizu in daleč, prav prijazno vas že sedaj vabim v imenu "Slovana," da se tudi te prreditve udeležite v velikem številu, glede katere bo še natančnejše poročano v tem listu.

Prihodnja velika prreditve v naši newyorški naselbini, pa se vrši v nedeljo dne 1. decembra 1940, v novi veliki in moderni dvorani po imenu: Transport Hall, ki se nahaja pod naslovom: 153 West 64th St., New York City. Priredilo se bo namreč veliki koncert v proslavo 22. obletnice narodnega ujetnjenja Jugoslavije. Veliki program na teji slavnosti se prične ob 2. uri ponoldne. Vstopnina 50 centov za osebo. Otroci v spremstvu staršev so prosti vstopnina.

Dragi rojaki in rojakinje iz Greater New Yorka in okolice apeliram na vas, da se tudi te velike in za Jugoslovance posamezne proslave udeležite v velikem številu, ter s svojo prisotnostjo pokažete svojo narodno zavest, posebno še z ozirom na sedanjo evropsko situacijo, ki ogroža tudi Jugoslavijo, moramo tem bolj sobrasko med seboj sodelovati.

Naj omenim še, da na tej veliki prreditvi sodeluje 18 lokalnih jugoslovanskih podprtih in kulturnih društiev med katerimi je 5 slovenskih in sicer: Slov. podporno društvo sv. Jožef 57 KSKJ, slov. podporno društvo "Slovenija," št. 56 SNPJ, slov. pevsko in dramsko društvo "Domovina," slov. pev. društvo "Slovan," in Slovenski tamburaški zbor, vsa iz Brooklyna, N. Y.

Po programu se vrši ples in prosta zabava. Za ples bosta igrali dve godbi in sicer: Slovenski tamburaški zbor, in jazz orkester. Ponovno vam klicem vsem skupaj: na svidenje v nedeljo dne 1. decembra t. l. v Transport Halli na: 153 West 64th Str., New York City.

S sobraskim pozdravom, Anthony Svet, podpredsednik pripravljanega odbora, ter tajnik slov. pev. društva "Slovan."

Verona, Pa. — Tem potom vam člane in članice društva Gorska vila, št. 175 JSKJ, da se polnoštevilo udeležijo decembarske ali letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 8. decembra, na seji ob 10. uri ponoldne. Na tej seji bomo volili društveni odbor za prihodnje leto. Bratski pozdrav in na svidenje na seji! — Za društvo Gorska vila, št. 175 JSKJ:

Anton Tratar.

Ko je bila ta poročna ceremonija zaključena, so začeli godci igrati poskočnice, in zdi se mi, da smo se vsi vrteli kot bi bili 25 let mlajši. Seveda, da pri tem prijaznem poslu nismo opešali, so nam bile pripravile spretne kuharice mnogo okusnih prigrizkov, natakarji pa so skrbeli, da niso bili preveč suhi jezik in grla. Dvorana je bila lepo okinčana s srebrnimi vejicami in posrebrjenimi papirjem. Največja krasota pa je bila na mizi, namreč velik šop belih lilij, od katerej je viselo 25 blestecih srebrnih dolarjev. Zraven je stal okusno izdelan zaboječek, iz katerega se je lesketalo namizno orodje in več drugih srebrnih predmetov, vse v svrhu počastitve najine srebrne poročne.

Prav lepo hvala vsem, v momem in moje soprote imenu, za lepo prreditve, ki ste namejo pripravili za priliko najine 25-letnice, v prav tako hvala vsem za natančnejše poročano v tem listu.

Anton Tratar.

Verona, Pa. — Tem potom vam člane in članice društva Gorska vila, št. 175 JSKJ, da se polnoštevilo udeležijo decembarske ali letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 8. decembra, na teji seji ob 10. uri ponoldne. Na tej seji bomo volili društveni odbor za prihodnje leto in urediti še vse druge take zadeve, ki spadajo na program letne seje. Sestrski pozdrav! — Za društvo Gorska vila, št. 175 JSKJ:

Anton Tratar, tajnik.

Yukon, Pa. — Člani društva Združeni Sloveni, št. 183 JSKJ, so tem potom vabljeni, da se gotovo udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 8. decembra. Omenjena seja bo letna seja, na kateri bo treba izvoliti odbor za prihodnje leto in urediti še vse druge take zadeve, ki spadajo na program letne seje. Sestrski pozdrav! — Za društvo št. 183 JSKJ:

Mary Stampler, tajnica.

Central City, Pa. — članom in članicam društva Veseli Slovenci, št. 198 JSKJ, naznanjam, da se bo naša letna seja vršila v nedeljo 8. decembra. Na tej seji se bo volil društveni odbor za prihodnje leto in urediti še vse druge

"NOVA DOBA"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$1.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XVI. 104 ST. 47

PRED LETNIMI SEJAMI

Vsako leto meseca decembra se vršijo glavne ali letne seje naših društev. Na teh sejah se volijo društveni odborniki za poslovanje v prihodnjem letu in se sprejemajo razne določbe z ozirom na poslovanje društev v prihodnosti. Vsako društvo ima nekaka svoja pravila, ki so primerna za določeno društvo in določeni kraji, toda tista pravila ne smejo biti v nasprotju ali navzkriju s pravili Jednote. Sicer ima vsaka društvena seja, ki je sklepna, pravico spreminjati svoja društvena pravila, toda po navadi ostajajo v veljavni za vse prihodnje leto tista društvena pravila, ki so bila sprejeta ali odobrena na letni seji v decembru.

Vsled tega je važno, da se letne seje udeležijo vsi člani in članice, če jim je le količaj mogoče. Čim večje število članov se udeleži letne seje, tem lažje se prikrojijo pravila, ki zadovoljujejo večino. Pri večji udeležbi člansusta je tudi lažje izbrati društvene uradnike. In to vsi veremo, da je od dobrih društvenih uradnikov v veliki meri odvisno dobro in zadovoljivo poslovanje društva ter tudi napredok istega. Dober, veden, zmožen in za organizacijo navdušen uradnik je zlata vreden. Zato naj bi društvo, ki ima take uradnike, skušalo iste obdržati na njihovih mestih. Obenem naj bi jih finančno odškodovalo, kolikor je v razmerah mogoče, in vse članstvo naj bi jim slo v roke pri njihovih poslih. Kjer je mogoče, naj bi se v društvene urade pritegnili tudi miadi, tu rojeni člani, da se privadijo poslovanja, ki mora prej ali slej itak preiti v njihove roke.

Običaj je, da društveni tajniki vabijo člane na letne seje potom dopisov v našem uradnem glasilu. To je pravilno in hvale vredno. Priporočljivo pa je, da so dopisniki v tozadovnih dopisih kratki. Važno je, da se člane opomni na datum in uro kdaj se bo letna seja vršila, in včasih je tudi potrebno, da se navede prostor seje, posebno, ako je za letno sejo premeščen prostor zborovanja. Mnoga društva imajo po zaključenih letnih sejah tudi kakšno zabavo, in tudi tako reč je priporočljivo v dopisu omeniti. Ni pa ob takem času priporočljivo navajati celoletne zgodbchine društva. Take reči se lahko poročajo pozneje. V decembri pride za par izdaj Nove Dobe do 150 dopisov, tikajočih se letnih sej, in taki dopisi morajo biti priobčeni pravčasno, sicer so brez pomena. Urednik že nekako potrpi, če mu je za nekaj tednov naloženo za 100 odstotkov več del kot običajno, toda prostor v listu je nemogoče raztegniti, in če bi urednik rabil za del dopisov drobnejši tisk, da se prostor prihrani, bi nastala zamera. Če urednik kakšen dopis preveč skrajša, tudi ne ugaja dopisniku.

Torej, društveni uradniki, urednik glasila vas prav lepo prosi, da vaše dopise s pozivi na letne seje prikrojite kar mogoče na kratko. Poleg tega vas prosi, da jih pošljete pravčasno. Vsak dopis mora biti v uredništvu najkasneje do torka dopoldne, da ga je mogoče priobčiti v izdaji istega tedna. Tisti, ki žele, da so njihovi dopisi za letne seje priobčeni v obeh jezikih, to je v slovenščini in angleščini, naj skrbe, da bodo taki dopisi v uredništvu najkasneje v ponedeljek popoldne. Mnogo lažje pa je za urednika in za delavce v tiskarni, če so dopisi v uredništvu že do sobote za priobčitev v izdaji prihodnjega tedna. Ako potreba zahteva, dela urednik tudi v nedeljo, toda ne more raztegniti časa v ponedeljek ali torek. Dan ima le določeno število ur in gradivo mora biti pravčasno v tiskarni. V primeru potrebe naj se bolj oddaljeni dopisniki poslužijo zračne pošte, ker se s tem dostava pisma pospeši za dan ali dva.

V smislu naših pravil ima vsako krajevno društvo pravico, da od svojih članov kolektivno vsak mesec določeno vsto za društveno blagajno ali pa da enkrat ali večkrat na leto naloži svojim članom društveno naklado. Tak društveni asesment ali društvena naklada ne sme presegati vso, ki je določena v pravilih, in po pravilih mora tako naklado ali društveni asesment plačati vsak član. To zahtevajo jednotina pravila. Jednotina pravila pa tudi zahtevajo, da se društvene blagajne ne smejo rabiti v svrhu podpiranja kakih političnih ali verskih aktivnosti. Te zahteve naših pravil naj izvolijo člani upoštevati na letnih sejah, da ne bo zamere, ježe in pritožb.

Med Slovenci v Ameriki se je razpasla nelepa navada, da se na letne seje podpornih društev obračajo za finančno podporo vse mogoče skupine, ki nimajo nič skupnega z bratskimi podpornimi organizacijami. Vsak naš član lahko privatno pripada kakršni koli kulturni, verski ali politični organizaciji in jo sme po mili volji podpirati, kolikor mu dovoljujeta srce in denarnica. Naša

Jednota k temu nikogar ne nagovarja, niti mu ne odsvetuje. Blagajne naših društev pa se zbirajo večinoma iz društvenih asesmentov in naklad, ki jih Jednota s svojo avtoriteto, to je s svojimi pravili pomaga izkolektati. Kot taka pa po pravilih tudi doioča, da se društvene blagajne ne smejo rabiti v podpiranje političnih ali verskih aktivnosti. S tem preprečuje, da bi se prispevki posameznih članov rabilni v svrhe, s katerimi se morda dotočniki ne strinjajo.

Kadar pridejo na društveno sejo prošnje za podporo od takih skupin, katerih podpiranje bi moglo na kak način kršiti našo neutralnost v političnih ali verskih ozirih, naj se v smislu pravil odklonijo. Ako pa je kak član ali skupina članov dotočnega društva mnenja, da bi bila podpora za eno ali drugo skuino, ki prosi za tak podporo, zaželjava, lahko, če hoče, **po seji** podvzame kolektiv prostovoljnih prispevkov v dotedno svrhu. Tako nabранa vso se potem pošlje, ne v imenu društva, ampak v imenu darovalcev, na pristojno mesto. Na ta način ne bodo kršena pravila in nihče ne bo prisiljen prispevati za nekaj, s čimer se morda ne strinja. Tako se ne bo nikomur krvicu godila, ohranjen bo mir v društvu in Jednota z vsemi svojimi vejami bo poslovala naprej kot izključno bratska podpora organizacija.

Iz urada glavnega tajnika JSKJ

VAŽNO ZA DECEMBERSKE VOLITVE

Meseca decembra bodo letne seje naših društev in na teh jejih si bodo društva izvolila tudi odbore za leto 1941. Društveni odbor obstoji iz predsednika, podpredsednika, tajnika, zapisnika, blagajnika, treh nadzornikov, predsednika bolniškega odbora, reditelja in društvenega zdravnika. (Porotni odbor se izvoli v vsak slučaj posebej).

V smislu novih pravil ne more biti izvoljen za društvenega predsednika ali tajnika noben član, ki je glavni odbornik kakršne podporne organizacije ali če je predsednik ali tajnik kakršnega društva, ki spada h kaki drugi podporni organizaciji. Za društvenega predsednika ali tajnika tudi ne more biti izvoljen član, ki je uslužben pri kakri živiljenjski zavarovalniški družbi.

Nova pravila tudi določajo, da zamorejo biti izvoljeni društvenim zdravnikom samo zdravniki, ki so člani naše Jednote. Izjemo smejo društva napraviti le tam, kjer nimajo nobenega člana-zdravnika.

Letne seje so važne za društva in Jednote, zato apeliram in prosim, da se steherni član (članica) letne seje udeleži. Slišali ste poročila vaših uradnikov o napredku društva in Jednote, in, ako imate kako konstruktivno sugestijo ali priporočilo, tedaj le na dan z isto, ker je v sedanjih časih vsak najmanjši nasvet dobrodošel. Končno mi dovolite reči to-le: Obdržite svoje dobre uradnike, posebno tajnike, kajti oni so glavni stebri naše Jednote in samo z njimi in z njih pomočjo zamorejo podporne organizacije uspešno poslovati in napredovati.

Z bratskim pozdravom,

Anton Zbasnik, glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

vojne se je baje bivši nemški cesar Viljem izrazil napram ameriškemu poslaniku, da naj se Zedinjeno države ne podajajo v vojno, ker tu da je deset milijonov Nemcev, ki se bodo uprli. Poslanik pa je na to mirno odgovoril, da imamo v Zedinjenih državah deset milijonov telegrafskih drogov, na katere bomo upornike pobesili.

V New Yorku je bil nedavno zaradi pijačnosti arretiran in priveden pred policijskega sodnika mož, ki je bil policistom na vedel za svoje ime Adolf Hitler. Pred sodnikom pa je aritetan takoj priznal, da je njegovovo pravo ime Duffy. Ko ga je sodnik vprašal, če misli, da je Hitler boljše ima kot Duffy, je mož zmajal z glavo in izjavil, da si nadene ime Hitler samo kadar pijačuje.

Chicaškemu Ircu O'Brienu je nekoliko preveč dišala pijača in to ni ugašalo njegovi hudi ženi. Kadarkoli se je prizbal domov nekoliko okajen, mu je piletelo aj trdeg v glavo. Pa se je godilo, da je žena umrla in so jo pokopali. Vračajo se od potreba, da je O'Brien stopil v salun, da utopi bričko žalost v pijači. Do tu je bilo vse dobro, toda o je v pozni nočni uri po sestni cesti kolo ratil proti domu, mu je hipoma od nekod padel kos opeke na glavo. Neutoljivo vdovec se je na to posredno žalost potipal po glavi, nato pa se je ozrl proti nebui in poglebo vprašal: "Mary, kaj si že gori?"

Slovenci včasih mislimo, da imamo čudna in za povprečne Američane težko izgovorljiva imena. Pa to je bolj v naši domovini kot v resnic. V Milwaukeeju je bil pri zadnjih volitvah izvoljen za zvezni kongres kandidat Thaddeus F. B.

dogovoljena. Do takrat bodo mladi vojaki morali nositi oblike, ki so bile izgotovljene tekom zadnje svetovne vojne in so od takrat počivale v skladisih. Vojaki bodo dobivali nove oblike, kar hitro jih bodo mogle tovarne dostavljati. stare uniforme bodo smeli vojaki po dosluženem vojaškem vežbanju vzeeti domov za spomin.

V POMOČ ANGLIJI

Predsednik Roosevelt je pretekli teden tekom konference s časnikarji izjavil, da Amerika pošilja Angliji toliko vojnih potrebskih, kolikor more, da pri tem ne zanemari lastnega oborjanja. Nekaj dni prej je bilo naznanjeno, da bodo ameriški tovarnarji v kratkem poslali v Anglijo 26 velikih bombnikov, ki so znani kot letče trdnjave, in nekaj pozneje še nadaljnih 20 takih zračnih orjakov.

GLAD PRETI EVROPI

Veliko pomanjkanje preti to zimo Franciji, Norveški, Poljski, Finski, Holandski in Belgiji. Finsko je zelo izčrpala zadnja vojna z Rusijo, ostale dežele pa so deloma ali popolnoma zasedene po Nemčiji, ki jih je oropala živiljenjskih potrebskih, da vzdržuje svoje vojaštvo in civilno prebivalstvo Nemčije. Resno pomanjkanje preti kačim 15 do 20 milijonom oseb, med katerimi je največ žensk in otrok. Denar za nabavo živiljenjskih potrebskih za te ljudi je v Ameriki na razpolago, toda iste se ne morejo dostaviti zradi angleške blokade. Mnogo se razpravlja o tem, da bi se od Nemčije dobilo zagotovo, da bi iz Amerike poslane pomoči ne pograbili Nemci in jih porabili zase. Brez takega zagotovila od strani Nemčije Anglia gotovo ne bo ukinila svoje blokade za import živiljenjskih potrebskih v dežele, ki so zasedene po Nemčiji.

MADŽARSKA V OSIŠČU

Pretekli teden se je Madžarska oficielno pridružila takozvemu osišču, katerega tvorijo Nemčija, Italija in Japonska. Tozadevna pogodba je bila podpisana na Dunaju. Druga praktična pomena najbrž ta madžarska pridružitev za enkratnima, kot da oficielno odpira široko pot nemškemu vojaštvo za pohod nižje na Balkan. Nekaj dni za Madžarsko je tudi Rumunija podpisala slično pogodbo z državama osišča. Faktično to razmerja ne izpremeni dosti, ker nemško vojaštvo je bilo že prej v Rumuniji in je bila dežela toliko kot zasedana po Nemčiji.

ITALIJANSKO-GRŠKA VOJNA

Italijanski napad na Grško se je dosedel na vsej črti grdo izjalovil. Pretekli teden so Grki po hudi boji zavzeli celo važno italijansko vojno bazo Korico. Italijani, ki sami priznavajo, da so imeli velike izgube, so se umaknili proti severu. Korica je v od Italijanov zasedeni Albaniji, oddaljena 10 milj od grške in nekaj več od jugoslovenske meje, in od tam so Italijani nameravali prodrijeti proti Solunu. Po mnenju vojaških veščakov v Londonu je s padcem Korice Italijanom propiranje proti Solunu preprečeno, razen če bi skušali prodrijeti preko neutralnega jugoslovenskega ozemlja. Da Jugoslavija kaj takega ne bo dopustila, se lahko sklepne dejstvo, da so jugoslovenske oblasti razoroožile in internirale večilo številk članov vojske, ki so vodili igro vlogo zajacev. O, mama mia!

A. J. T.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ZA POENOSTAVLJENJE Senator Robert A. Taft je v zveznem senatu vložil predlog, po katerem naj bi se poenostavil sistem priprav za narodno obrambo. Ustanovilo naj bi se posebna administracija za vire vojnih priprav, ki naj bi bila povrjeta eni osebi. Sedanji sistem v večjim številom članov vojske voditi vloga vredjetne je, da je v zvezni državi.

PREMALO UNIFORM Od sedaj pa do meseca junija prihodnjega leta po poklicnih in enotnem vojaškemu vežbanju okrog 800,000 rekrutov, toda za to moštvo za enkratne mesecev, predno bodo naročila

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

Ely, Minnesota

GLAVNI ODBOR:

a) Izvrševalni odbor:

Predsednik: PAUL BARTEL, 225 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill. Prvi podpredsednik: JOSEPH MANTLE, Ely, Minn. Drugi podpredsednik: PAUL J. OBLOCK, R. D. 1, Turtle Creek, Pa. Tretji podpredsednik: FRANK OKOREN, 4759 Pearl St., Denver, Colo.

Cetrti podpredsednik: JOHN P. LUNKA, 1261 E. 173rd St., Cleve-

land, Ohio.

Tajnik: ANTON ZBASNICK, Ely, Minn. Pomočni tajnik: FRANK TOMSIC, JR., Ely, Minn.

Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn. Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Penn.

Grednik-upravnik glasila: A. TON J. TERBOVEC, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

b) Nadzorni odbor:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1733 E. 33rd St., Lorain, Ohio.

1. nadzornik JANKO N. ROGELJ, E208 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

2. nadzornik FRANK E. VR

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

From the Office of SSCU Supreme Secretary

IMPORTANT FOR DECEMBER ELECTIONS

Our lodges hold their annual meetings during the month of December, and at these meetings the lodges shall elect boards for the year 1941. The lodge board consists of the president, vice-president, secretary, recording secretary, treasurer, three trustees, chairman of the visiting sick committee, organizer and lodge medical examiner. (The judiciary board is elected special for each individual case.)

According to the new by-laws, no member can be elected lodge president or lodge secretary if he is a president or secretary of a lodge which belongs to another fraternal organization. And neither can a member be elected lodge president or lodge secretary if he works for some life insurance company.

The new by-laws also provide that only doctors who are members of our Union may be elected as lodge medical examiners. Only where there are no member-doctors can lodges make an exception to this rule.

Annual meetings are important for the lodge and the Union; therefore, I appeal and request that each component member attend the annual meeting. There you shall hear the reports of our officers on the progress attained by the lodge and the Union, on the standing of the lodge and the Union; and if you have some constructive suggestion or proposal to make, the opportunity awaits you, for in these times even the smallest detail will be welcomed. In conclusion, allow me to add this: Retain your good officers, especially secretaries, for they are the principal pillars of our Union, and only with them and with their co-operation can the fraternal organizations successfully continue to function and to progress.

Anton Zbasnik, Supreme Secretary.

Onward Betsy Ross!

By Rose Mary Rossa

Cleveland, O. — Did you attend the gala dance—Betsy Ross' 13th anniversary dance last week. A good time was had by everyone. A large attendance, as was expected, filled the hall. Representatives from various lodges of SSCU attended.

Yours truly had the honor of meeting Mr. Anton Okolish, chairman of the SSCU judiciary board, whose son Frank and daughter Margie and loving wife I already happened to have known for some time. Mr. Okolish, son and daughter came from Barberton with a well representation—we hope in due time to return the visit.

Manor, Ohio, was well represented with some very charming people as were many, many other lodges too numerous to mention.

Frank Yankovich (president of B. R.) and his orchestra provided the music, and as usual the tunes were liked and loved by all.

At this time we wish to thank all the following for their help in placing their ads in our souvenir booklet.

Collinwood Boosters Lodge, No. 188, SSCU.

Lodge Napredek, No. 132, SSCU, Euclid, Ohio.

Lodge Sv. Janeza Krstnika, No. 71, SSCU.

Poje Cleaning and Tailoring. Waterloo Recreation — Joe Pozelnik.

Tom's Gas Station.

Acme Dry Cleaning and Dyeing.

Slovenian Co-operative Stores.

Jack's Barber Shop. The Ohio Furniture and Music Co.

Al Jelereic—Wallpaper and Interior Decorating.

E. Godec—Grocery and Meat Market.

Mandel's Hardware Co. Tony's Fruit and Vegetable Market.

Jos. Kuhar—Meats and Grocery.

John Skoff—Meats. Rozance Dept. Store.

J. J. Koren — Excavating, Grading, Landscaping, Trucking.

We wish to say that in the future if in need of anything please try to remember the SS-

We'll be looking forward to Dot!

Lodge 170

Chicago, Ill. — I take this means to notify all members of lodge "Zvezda," 170, SSCU that a special lodge assessment, in the amount of 50 cents, shall be levied on each member during November and December. This action was found necessary in order to cover the lodge expenses. I request that all members honor this notice; particularly those who forward their assessments by mail.

I also request all members to pay their assessments on time, so that the money shall be in the hands of the secretary by December 1st, at the latest. No assessments can be advanced for any member, and those who fail to meet their obligation by December 1st shall be suspended.

As already noticed in the Nova Doba, our Union shall change its name to one entirely new, and one that fits more closely the present circumstances. The new name, American Fraternal Union should mean much to both the senior and junior members.

On December 15th, SSCU lodges of Chicago who belong to our federation will sponsor a joint Christmas party for members of the juvenile department.

The party will take place in St. Stephen's school hall on Cermak Rd. and Wollcot Ave.

The program is scheduled to commence at 2:30 p.m. All par-

ticipants of juvenile members are cordially invited to attend; invited to the Christmas party are also friends of the parents. Admision for adults and children who are non-members shall be 20 cents, while to the members the admission is free.

Lodge 172

Johnstown, Pa. — The year is nearing its end, and with it comes the annual meeting. Our lodge, "Planinski Raj," 172, SSCU will hold its annual meeting on December 1st. All members are urged to attend, including the juvenile members. A closer acquaintance between junior and senior members of our lodge is highly desirable.

So — all you neighboring lodges—encircle the day in red—the Brigadiers' Dance, Dec. 7th.

Members are again reminded to save Dec. 8th for Betsy Ross' election meeting. The time is 4:00 p.m. and the place is Slovenian Workingmen's Home. Refreshments will follow the meeting. Please plan to attend as it is the loyal duty of every Betsy Ross member to cast his vote in helping make Betsy Ross a bigger and better organization.

This and That:—Wonder where Elsie Desmond was? Eugene Marc and Blackie Krall sharing girlfriends. Joe Novak really strutting it on the floor. Saddles and J. P. Morgan among those really having the time of their life. Ike Kocin and Jean Russ sitting one out. John Lunka—here, there and everywhere, busy all the time. Patsy Krall greeting everyone from the ticket booth. Wonder where Rudy Ujeich of Barberton was—I missed those polkas! Our recording secretary Helen really was missed. The Barberton gang leaving five times—but always returning for just one more dance. Did you have a good time, Barberton?

Till I find more news I'll guess I close, so take it away

Lodge 130

De Pue, Ill. — I hope to see a 100 per cent attendance of members at the annual meeting of our lodge "Slov. Bratje," 130, SSCU, on December 1st. Meeting will take place in the usual quarters, starting at 10 a.m. Election of officers for the year 1941 will be held at this annual meeting.

Ignac Benkse, Sec'y

meeting Little Stan, so welcome to Cleveland. May you find your trip here enjoyable and your stay even more so.

Till I find more news I'll guess I close, so take it away

BRIEFS

In Chicago, lodge Indians, 220, SSCU will celebrate its tenth anniversary with a dance on Saturday, November 30, at the Bohemian Beer Garden, 1921 Blue Island Ave. Organizer of the lodge, Andrew Spolar Sr., will enjoy a double celebration, inasmuch as his fifty-fifth birthday falls on the same day.

A Christmas Party, under the sponsorship of SSCU lodges in Chicago, will be held on Sunday, December 15, for members of the juvenile department.

In Denver, Colo., lodge 21, SSCU will entertain with a social party on Saturday, November 30th, at the Slovane National Home, 4468 Washington St.

In Detroit, Mich., lodge Brigadiers, 234, SSCU will hold a dance on Saturday, December 7th. Werholtz orchestra will provide the music for the occasion.

Enjoys Conventions

Butte, Mont. — Here I am again aching to tell you about the 16th regular convention held in Waukegan, Ill., last September. Yet, I can't seem to put the facts into words; perhaps there are no words big enough to express my thanks and appreciation to the members of the supreme board for showing us the grand time they did. Thanks also to Mr. Joe Nemanich for showing us a grand time and also for getting those rate cuts at the hotel. If it hadn't been for Mr. Nemanich's kind reception at the depot, we would have been lost.

Speaking of swell people, I certainly met some from practically all over the United States. For instance, from Ohio, I met Agnes Godec, of Euclid; Mary Avcin, Patsy Krall, Tony Drenik, Joe Korenic and Tony Prime from Cleveland, and so many more that I just can't remember their names.

From Trinidad, Colo. I met Mary Marinac; from Pueblo, John "Cowboy" Pauchek; from Joliet, Ill. I renewed an old acquaintance in the person of Hank Adamic; from Pennsylvania, comes Bill Stavor, another old acquaintance from the convention of '39 in Ely, Minn. Those were the days, eh, Bill! From Export, Pa. comes Madeline Skerley, and from Connellsville, Pa., comes Vic Dremely and Max Fink, another acquaintance from '39 at Ely.

It seems that these conventions are getting to be bigger and better every year. And they will continue to be so, if we keep them that way. Agnes Godec, Mary Avcin, Mary Marinac and I completed our gang, and we sure had a swell time. Didn't we, gang? By the way, Mary, has the big day come around yet?

Congratulations, Stan, on your recent promotion. I'm sure you will make a glorious success of it. All in all, we had a lot of fun at the convention, and I hope there will be more like it.

Dorothy Predovich

No. 190, SSCU

Lodge 149

Strabane, Pa. — I appeal to all members of lodge "Bratska Sloga," 149, SSCU to attend in full numbers the annual meeting on December 8, in the usual quarters. Election of officers for the year 1941 will take place, and I urge the members to elect officials on the basis of capability, rather than on the basis of friendship. An entertainment committee too shall be elected at the annual meeting. This entertainment committee will have charge of the program on December 14, at the Slovak Hall on Murdock St., Canonsburg, Pa.

John Boles, Sec'y

Lodge 2

Ely, Minn. — All members of lodge "Sv. Sreca Jezusa," 2, SSCU are requested to attend the annual meeting on Sunday, December 8, at 9 a.m. in the J. H. Home. Annual meetings are very important, for at these assemblies election of officers for the following year take place. Also, a resume of complaints of members can be made at the annual meeting, and any difficulties straightened out.

Louis Perushek, Sec'y

Chicago Bowling

Chicago, Ill. — SSCU Bowling League of Chicago presents the following standings of teams to date.

W. L.

1. Gottlieb Florists 12 6

3. Wencels Dairy 10 8

4. Zefran Morticians .. 8 10

2. Maryton Cafe 6 12

Zefran Morticians bowled the leading Gottlieb Florists team taking two games and losing one. Wencels Dairy played the Maryton Cafe winning two games and losing the last one by a close margin. Looks like

Mr. Louis Zefran finally let go of his (nine pin count) strikes, and came up with a high game of 201 and a two tie of 165, making a total series of 531. Also

Mr. John Gottlieb did some excellent bowling for his team getting 185 for high game and 484 series, but let us not forget about Chester Harey; say this young lad sure worked hard for his team, getting a high game of 183 and a series of 452. Stanley Simenc a newcomer in the league, who is taking the place of our good friend, Mr. George Benkovich, has shown the team that he can do a fine job of holding up the team's average.

We sure hope that he, too, will top the league before the season ends.

Now for some more news from the ladies side; the women have decided to meet tomorrow night, Friday, Nov. 29, at 7:00 o'clock p.m. at the St. Stephan's Bowling Alleys on Wolcott and Cermak Rd.

We are inviting all you women, young or old who are interested in bowling. Please come to the alleys early so we will know how many teams to form. Once again to remind you, not to forget the date, Friday at 7:00.

Louis Dolmovich, Jr., Reporter

Playboy (at fashionable ball)

— They say that young deb over there puts all her father makes on her back.

Dolcini — Evidently her old man must be out of a job now,

then.

National Defense in the American Way

Radio address by Miss Harriet Elliott, in charge of the Consumer Protection Division of the National Defense Advisory Commission, delivered over Station WBIG, Greensboro, North Carolina, November 3, 1940, 6:30 p.m. E. S. T.

Before I left Greensboro last May to take up my new responsibilities as member of the National Defense Advisory Commission in charge of Consumer Protection, dozens of my neighbors came to wish me well. Some of them offered assistance; a few of them gave me advice and others asked ques-

mending the spacing and timing of orders where we find that through such an order unnecessary hardship may befall the consumer.

I have had occasion to hold two large conferences during the past few months. One with national civic organizations and the other with national retail associations. On both occasions I have been impressed by the sincere desire of these groups to cooperate with the work of the Defense Commission. Many of the civic organizations have developed special consumer education programs; others have focused their attention on expanded community services; some have initiated discussion groups and forums keyed to present-day developments. We cooperate with all these organizations by suggesting ways and means by which they can serve their memberships, communities and the defense program. The retail associations which sent representatives to the recent conference held in Washington pledged their wholehearted cooperation to do all they can to prevent unjustified price increases. They passed the following resolution:

"What can we do?"
"How can we give?"
"Where can we serve?"

Pledges of active cooperation have come from manufacturers, labor unions, farmers, civic organizations, Negro groups, social workers and consumer associations, to name but a few. This widespread desire on the part of individuals and organizations for an active role in the national defense program is an eloquent tribute to our democratic way of life. It indicates that in the United States service to our country is a desired privilege and not a com-

plaint. Today, we are at work on the biggest job we have ever undertaken. On three continents nations are involved in total war. Here in America we are preparing our democracy for total defense. In this program the National Defense Advisory Commission is serving as the nation's quartermaster, whose responsibility it is to see that the Army, Navy and the people of the United States get everything they need for defense.

It is not necessary for me to go into detail at this time to explain to you the important requirements of our military and naval forces. You know we need trained men, tanks, guns, battleships, and planes. You know we need uniforms, shoes, food, medical supplies, gasoline and other equipment. We need these materials delivered at the proper time and to the proper place.

In juxtaposition with these military requirements are the needs of our civilian population. The men, women and children in the homes of America must be assured of a steady flow of clothing, food and other consumer commodities. They must be protected against unnecessary price increases or quality deterioration. Their needs must be met without jeopardizing the defense program. Adequate housing must be available for those who find themselves working in the expanding defense industries. Families which have moved from one locality to another because of employment in defense activities, must be given necessary community services. Adequate school and recreation facilities must be provided for their children. To meet these military and civilian needs, there must be extensive coordination of our national resources, production facilities, plant capacity and human skills.

My responsibility on the Defense Commission is to make recommendations which balance military and civilian needs, encourage the free flow of consumer goods, guard against unwarranted price increases, and to cooperate with existing governmental and private agencies in maintaining and encouraging activities designed to promote a healthy and effective population.

The Division of Consumer Protection is seeking to achieve these goals without super-imposing a master plan or a complex administrative machinery on the American people. We work in close cooperation with other offices of the Defense Commission and we are in daily consultation with many government agencies. With their assistance we keep a close check on price changes and the supply of consumer goods.

Our program is proceeding along three main lines. We have a technical section concerned with consumer goods and markets which collects information on prices, watches inventories and analyzes the impact of the defense program on the public's buying power. Our health and welfare section deals with the problems of social well-being. Federal agencies concerned with social security, nutrition, health and child welfare coordinate their work with ours. We also cooperate through our civic contacts section with public and private agencies in these fields operating in the States and local communities. We work in close cooperation with the Commission's Coordinator of Defense Purchases and the Coordinator of Housing.

Much of our "consumer protection" work is a behind-the-scenes job, such as anticipating market dislocations before they occur. All our activities are an integral part of the work of the entire Defense Commission. Each member of the Commission in the course of functioning in his particular area of defense activity, supplies information on matters which relate to consumer interests. On the other hand, we advise on the huge defense purchases, recom-

(Continued on page 8)

5

National Defense in the American Way

(Continued from page 5)

through all available channels. In many countries, this essential right of free men has disappeared with the light of freedom and reason.

Here in the United States, we have freedom of speech, freedom of the press and the airwaves. Our government does not tell us what to say, what to read or which radio programs we may listen to. We do not need government permits for discussion groups or forums or lectures. We are a free people—free to think and talk and listen as we choose. This freedom is an actual instrument for the preservation of our democracy. Let us exercise it in educating ourselves on the human and political affairs of the day. Let us know the world we live in, and thus defeat confusion and misinformation by intelligence and understanding.

Energetic and informed public opinion is a bulwark of democracy. Ignorance is a national liability. In time of emergency this weakness becomes a positive menace. Public interest and participation are first essentials in the democratic process.

Today every channel of public information is striving to keep us informed on important national and international events. The newspapers report and analyze the news of the day, the radio brings us overseas and spot news broadcasts, the newsreels give us eye-witness accounts. They relay to our eyes and ears vivid pictures of world history in the making. We read, look and listen because these are interesting and exciting things. But we must also think about these events and their meaning for our present and future well-being as individuals and as a nation. We must discuss them fully, openly, and calmly in our homes and in our public meeting places, if we are to prepare ourselves to meet their challenge.

It is indeed fitting that I should be saying these things to you over the radio. Broadcasting, as we know it in the United States, has become a fundamental instrument and privilege of democracy. It is a demonstration of democracy in action. For example, I am speaking to you of my own free will, I am expressing my own ideas—you or the other hand are listening of your own free will. If you disagree with me or if you have heard enough you can turn the dial to another program or flip a little switch on your radio and I am no longer a guest in your home.

The people of totalitarian nations do not have these privileges. Their radio is government controlled. Their sets are manufactured according to government specifications, and are designed to eliminate all but authorized broadcasts.

They cannot get world news by short wave. Their news and information is interpreted for them in accordance with the will of a dictator. Their programs are chosen and planned for them and the people are ordered to listen. Failure to do so is a sign of disloyalty.

In America the radio has performed a valiant service in helping to educate us in the meaning of democracy, and good citizenship. It has been instrumental in making available to millions of our people the world's best music, song, and dramatic entertainment. It has brought into the homes of America information, diversion and amusement.

Besides the dissemination of timely news, the presentation of educational and cultural programs, and the offering of entertainment, radio has a definite responsibility in the present emergency to prepare America for total defense.

Radio stations can cooperate with local organizations in the promotion and protection of human welfare in the communities they serve. They can encourage broadcasts by dietitians and food experts who can inform us what protective foods to eat and how to prepare them. They can help us develop physical fitness.

Clear minds function well in strong bodies. We need to know more about body building foods. We should know when they are available and where they are abundant.

Daily market news broadcasts are needed to tell housewives which foods are plentiful and good buys. Experienced market news reporters can readily determine what the retail stores will be offering in abundance by studying the early morning supplies in the local wholesale produce markets. Passing this information on to the people of a community is an important public service which radio station can perform. It will aid the housewife who has to keep her purchases within a limited budget; it will help the wholesale and retail food merchant in calling public attention to the foods available. I am glad to commend the very station over which I am speaking for giving a curb market-news service to the consumers in this locality.

Every community should seek cooperative action between radio station, market place and consumer to give the public a daily description of the overall food supplies available, in addition to impartial information on the best food purchases of the day. If this service is tied in with up-to-the-minute suggestions for balanced menus and food preparation, planned and broadcast by trained home economists and food experts, the home line front will have basic knowledge for fortifying our much needed human defenses.

You will find consumer representatives on the State and Local Councils of Defense ready to assist their communities in creating better food-news services. Municipal departments of mar-

Convention Resume

Cleveland, O.—Before I begin this account of my trip to and from the SSSC Convention in September, I wish to say that not being well versed in journalism, you will please overlook any errors.

On Tuesday nite of Sept. 10, a few members of my family saw me off at the Union depot in Pittsburgh, Pa.

Being alone and without diversion, I fell asleep. Upon awakening, the train was already nearing the state of Illinois. At seven o'clock we arrived in Chicago. Were transferred to another station in order to get to Waukegan. It was about ten o'clock when I arrived at the Convention Hall. One of the guides took me through the different parts of the hall and introduced me to several ladies who were preparing meals for delegates.

At recess time I met the members of the supreme board and delegates from many different places. Mr. A. Zbasnik then gave me a badge—to identify ourselves. Also met up with Little Stan and he certainly does not look very small to me! Attended the session until noon after which I had dinner with my uncle Tony Kovacic who was also a delegate. Later Mrs. Bartel drove me to my quarters and a lovely place it was! Here I wish to say that the country through that part of U. S. looks as if it had a bath every day. It is so very clean compared to our eastern cities.

After resting, visited a while and had dinner with Mr. and Mrs. Tony Prime, who reside in Waukegan. Returning to the Hall went to the children's program. Dancing was the next feature which lasted until well I'm not saying.

On Thursday morning most of the other delegates came in. During the convention our Pennsylvania members seemed noisier but that was expected. Especially an object of great amusement was Victor Dremly of Conemaugh. When the picture taking orgy was over with, we ushered ourselves into an auto and with a caravan of about 80 or more other autos we drove on a short tour. Visited the "Lady of the Lake" Seminary. The grounds are breathtaking! Went into one of the churches there, where we saw the tomb of Cardinal Mundelin. It is situated at the rear and foot of the altar. The whole effect is indescribable. On our return we visited a while with

friends by the name of Bostnick from Chicago, motored down and took me back with them. Wish to express gratitude to Johnny Bostnick for showing me all points of interest that Chicago has to offer. Danced at the beautiful "Aragon." Happened into two boys from home town. Small world after all. Visited home of SNPJ and met people who edit "Prosveta." Almost remained in Chicago, but wind is discouraging. It sure is terrific! Could write a book about the windy city but will not attempt it now.

On my way back east, stopped in Cleveland. Saw many more sights and a beautiful spot is the Alpine Village. Was guest of Mr. and Mrs. Tony Prime who I shall never forget. Ran into several people whom I met at the convention. Spent a few hours at the office of Nova Doba. Quite an inspiring place for writers.

Returned to my home in Export, Pa., a month after left it. Seemed good to be home but just couldn't stay put. Came back to Cleveland and now I'm finally settled for the winter—I hope. Have work here that I enjoy and until the wanderlust feeling comes back I'll not leave. Miss the folks at home but anyone with a wanderlust spirit is expected to be restless ever.

By the time I go on another jaunt, I hope to have acquired a knack for writing. Haven't mentioned innumerable details not wishing to bore you all. The next time I will try to make it more realistic.

The liberties of the people are safe as long as there are tongues to speak and ears to hear."

To this let us add—"And as long as there are hearts and willing hands to help the weak and underprivileged become strong and active in the American way of life."

Father Hiti. Very gracious, and incidentally he was a most interesting speaker at our banquet. The banquet affair was quite lengthy. Food was excellent and we were famished before we started to eat. Had a laughable time at our end of the table. Late as it was—dancing was resumed.

The next morning left with other delegates on a tour to Chicago. Truthfully, did not enjoy it. Most of the time none of us knew just where we were. First we were hustled into Marshall-Fields Dept. Store. Nice place but didn't get a chance to buy anything. Next we rode off to China Town. Messy place and food is worse. Don't think any of the crowd will ever forget. Saw outside of Aquarium and Field Museum. Last stop was at a radio studio atop the Merchandise Mart which has the largest building space in the world. Famished on our return, we dined and later in the evening, attended the Grand Ball.

Came Saturday and I attended another session. A highlight of the evening was slumming through Waukegan for some excitement. Proved hilarious—saw just about everything and anything. Even crashed a wedding. Couldn't seem to find a place to eat without being accompanied by some sort of pesky insect. Finally had dinner at midnight. The mosquitos almost ate me up. The curbs in Waukegan are so high, one from here would need a ladder to climb them. It was fun trying to hop them.

Friends came up from Joliet on Sunday and spent the day in Waukegan. Accompanied them on their return to Joliet. For a week remained at home of Mr. and Mrs. Muha who live in the part called Rockdale. Rather quaint little place. Never saw so many taverns in my life! Lively place too, at night. Met the Dale A Club boys and thanks to Andy and Frank Muha for showing me around. People there are very much like home folk.

The following Sunday some friends by the name of Bostnick from Chicago, motored down and took me back with them. Wish to express gratitude to Johnny Bostnick for showing me all points of interest that Chicago has to offer. Danced at the beautiful "Aragon." Happened into two boys from home town. Small world after all. Visited home of SNPJ and met people who edit "Prosveta." Almost remained in Chicago, but wind is discouraging. It sure is terrific! Could write a book about the windy city but will not attempt it now.

On my way back east, stopped in Cleveland. Saw many more sights and a beautiful spot is the Alpine Village. Was guest of Mr. and Mrs. Tony Prime who I shall never forget. Ran into several people whom I met at the convention. Spent a few hours at the office of Nova Doba. Quite an inspiring place for writers.

Returned to my home in Export, Pa., a month after left it. Seemed good to be home but just couldn't stay put. Came back to Cleveland and now I'm finally settled for the winter—I hope. Have work here that I enjoy and until the wanderlust feeling comes back I'll not leave. Miss the folks at home but anyone with a wanderlust spirit is expected to be restless ever.

By the time I go on another jaunt, I hope to have acquired a knack for writing. Haven't mentioned innumerable details not wishing to bore you all. The next time I will try to make it more realistic.

The liberties of the people are safe as long as there are tongues to speak and ears to hear."

To this let us add—"And as long as there are hearts and willing hands to help the weak and underprivileged become strong and active in the American way of life."

Madeline Skerly

"The Faster You Go the Greater the Hazard"

**Cleveland's Legal Safety Speed Limit
25 MILES PER HOUR**

Most people are unfamiliar with stopping distances required for automobiles operating with 100 per cent braking efficiency. At 20 miles an hour you require 13.3 feet. 30 miles an hour, 30.0 feet. 40 miles an hour, 53.3 feet. 50 miles an hour, 83.3 feet. 60 miles an hour, 120.0 feet.

Braking force is exerted at two points—between brake band and drum and between tire and pavement. If the pavement has a low co-efficient of friction (ice, for example) the friction between band and drum will ordinarily be stronger and the wheel will lock. As the car slides on the slippery surface, the drag exerted may be a tenth or less of the weight of the car. Thus the surface would be said to have a co-efficient of friction (dry, brushed concrete, for example) the friction between band and drum will be greater than the friction between band and drum. In this case the wheels will not lock, but the brake drum will turn and the friction between the drum and the band will bring the car to a stop.

Thus, the weaker friction point is all that can be counted on to bring the car to rest; for, if the wheels are sliding, the barks are exerting the greater force, but if the wheels are turning, the pavement is exerting the greater force.

The 1939 summaries of 36 state traffic authorities indicated that 12 per cent of the drivers involved in fatal accidents were exceeding the speed limit, and that eight per cent of the drivers were traveling too fast for conditions but not exceeding a numerical limit. Combined state reports indicate that speed violation was a contributing factor in one of every four fatal accidents. Unsafe speed was the most frequently reported violation in traffic accidents.

Drivers should take into consideration when driving the condition of their cars, road conditions and the weather. In one of every five fatal accidents, the weather was cloudy, foggy, rainy, or snow and other unfavorable road conditions existed.

Skidding vehicles on icy surfaces accounted for a large percentage of the accidents and deaths. Therefore, the faster you go, the greater the hazard.

Cleveland has three legal rates of speed: 1. 20 Miles past school zones and in congested areas. 2. 25 Miles per hour in residential sections and other places. 3. 35 Miles per hour on state routes and on the highway outside congested or built-up areas.

Judge Julius M. Kovachy, presiding judge in Cleveland Traffic Court, is striving to get Cleveland drivers to think in terms of Cleveland's legal safety speed limit, viz., 25 Miles Per Hour. While 35 Miles an hour might be legal under some conditions, it is not safe to

"From Many Lands" In Sixth Edition

Six weeks after its publication, Louis Adamic's new book "From Many Lands" is in its sixth edition, with sales rising all over the country.

The National Council of Women of the United States, which is the central organization of the important women's clubs in the country, put "From Many Lands" at the top of its list of ten books published this year that should be read by those interested in preserving and enhancing democracy in America.

Mr. Adamic continues as consultant to the Defense Commission in Washington. In addition to this, the Department of Justice, which now includes the Immigration and Naturalization Service, have asked him to prepare a scenario for a documentary film on the immigrant groups which may be produced early next year by the Government of the United States. President Roosevelt is personally interested in this project.

The second issue of Common Ground, the new magazine published by the Common Council for American Unity and edited by Mr. Adamic, appears on December 2nd.

During October and November, reviews and notices of "From Many Lands" have appeared in over 400 newspapers and magazines.

After New Year's Mr. Adamic begins work on his next book, entitled "Plymouth Rock and Ellis Island," to be published next summer or early fall.

Lodge 183

Yukon, Pa.—Members of lodge "Zdruzeni Slovenci," 183, SSSC are requested to attend in full numbers the annual meeting on December 8th. New officers for the year 1941 shall be elected at the December meeting. A treat awaits every member that attends, so be sure you are on hand on December 8th.

Mrs. Mary Stampler, Sec'y.

More Accidents at Night

We are now approaching the season of the year when there are more hours of darkness than there are of daylight. Accident records in the Police Department show that the chances of becoming involved in an accident are far greater at night than during the daytime. The Police Department urges everyone to wear something white at night and thereby reduce the possibility of meeting with an accident while walking. Drivers of automobiles are likewise urged to use extra precautions during this season of the year.

—Bureau of Public Relations, Cleveland Police Dept.

Teacher — You know that heat causes an object to expand and cold causes it to contract. Now, can anyone give me a good example?

Bobbie — Well, teacher, in the summer the days are long and in the winter they are short.

Mrs. Nuwend — You promised me before we were married that you would never look at another woman but me.

Nuwend — I thought you understood that was only a campaign promise.

drive your car at this rate of speed under most of Cleveland's driving conditions.

—Carl L. Smith, Managing Director, Greater Cleveland Safety Council, 446 Terminal Tower Building.

For A Mere Nothing

A Short Story by F. S. FINZGAR
Translated from the Slovene by Valentine Orehek

tried to pacify him, too. "Tomaž, don't trouble yourself so about that branch. How nice it was when we lived in peace. Do you know what, I'll go right over to Hojevac's wife. Even this night you two must make up again."

"What!" the man stepped stoutly before her. "You go to his wife? . . . Just you try it! I'll tell you this, though: you commit this disgrace for me you can stay there . . . our door you will have shut behind you forever."

The wife silenced like the wall.

Both neighbors were kings also to their wives, a wonder not to be met with so easily.

When they had finished their supper both neighbors began to feel the force of their new relationship. On Sunday evenings the two had been in the habit of going as regularly as if it had been written in the almanac to Hrenček's tavern. There they milled and lorded it over their neighbors, over village management and affairs, over politics, church tithes and everything. And today? No, it wasn't that they feared each other. Rather, each feared only himself. If they should collide together, wrack and ruin would surely follow that would go over all the parish as if someone had hit on the zone. "Hojevac and Srebrnjak had a fight!" That is why they peeked stealthily from behind curtained windows to see whether the other would go. And cautiously told him off. "You're not going to steal our plums! . . . Hog! . . . Hog!" Primož returned as good as he got and did not even trouble to come down. He was convinced that he was stronger than Pavlek and so he threatened. "If you don't shut up soon I'll jump down and give you such a one at your head that it will swing around and you'll see the kind of shirt you've got on your back."

At that moment Srebrnjak turned up in the garden. "Bov," he demanded, "how do you speak? Down immediately! If you don't, I'll smear it over your pants so smartly that you'll not sit on them for a fortnight!" Overhearing this, Hojevac came up from the field where he had been inspecting the sprouting of his wheat. He was boiling over at his neighbor's words. "You won't beat up my boy! You have enough of your own brats to do it to!"

"I don't have to since they don't steal like yours," Srebrnjak chopped back at him.

"W-h-a-t, our children steal? Just what have they taken from you? For every stolen krajcar . . . a goldinar! Go on, just let me know it!"

"Primož has been stealing our plums."

"Is that so? Well, look at him, what branch is he on? In which direction does it hang? In ours, of course. By law that branch and the plums on it are ours."

"Go ahead and gulp up the tree, roots and all, if you dare!"

"I dare! I dare! and that you'll know it, too!"

Hojevac dashed to the woodshed, grabbed up an axe from the chopping block and returned at a run.

"Primož, down!"

The lad dropped from the height. Hojevac struck the branch twice and it fell to the ground so that the plums bobbed in all directions along the grass.

"So . . . that you'll know what's yours and what's mine!"

In the meantime the remaining children and both mothers came upon the scene. Hojevac's wife said to her husband, "For goodness sake, what are you doing?"

Srebrnjak's wife tugged her husband's sleeve and urged him into the house.

Both men yelled at the same time, "Women, quiet and

DOPISI

(Nadjevanje s 3. str.)

za obtožbo kakega društva uradnika, naj to storiti; bo moral resničnost svetovitve dokazati. Ako se takemu dokaže, da je res kaj vroč, naj se mu da nezaupni, da se drugrega izvoli na novo mesto. Nikar se prenovev in obdobjevat uradnik čevar se ne more dokazati. Ako je član, da je prikrajšan polni ali operacijski podjetnik, naj bi najprej mirnim po-vprašal za tajnika, kako je zato. Ako mu tajnik ne bo dati natenčenega pojasnila, vprašal za vzrok na glavni. Ko tajnik dobi odgovor, avnega urada, lahko da po-pričadevatevemu članu. Dose-mo se vedno tako delati vse zadavev mirnim potom.

John Nahtigal, tajnik.

Little Falls, N. Y. — Minilo je par mesecov od zaključka zadnje konvencije JSKJ, pa mi se vedno prihajajo pred oči veliki obrazzi delegatov in delegatini, ter drugih rojakov, s katerimi sem se spoznal ali sešel v prijaznem mestu Waukeganu. Seveda velja isto tudi za mesto preko ceste: North Chicago. Povsod sva bila z mojim sodelavatom Andrejem Herblanom sprejeti prijazno in v veseljem, kot bi se bili pozvali že vse življenje. Sestal sem se z rojaki in rojakinjam, katerih nisem videl že 35 let. Spoznati jih ni bila enostavna reč, ker v tolikih letih se vsak človek močno izpremeni. Seveda so bila taka svodenja izpoznanja toliko bolj vesela.

L. Champa, predsednik; Perushek, tajnik; Joe Laver, blagajnik.

Pue, Ill. — Pozivam članice društva Slovenski št. 130 JSKJ, da se polno udeležijo letne seje, bo vršila v nedeljo 1. decembra. Seja se bo vršila v naših prostorih in se bo priredila v nedeljo 8. decembra. Seje se bo vršila v naših prostorih, pripravljeno v letni seji, v kar največjem številu ukrne v največje zadovoljstvo v največji zadovoljstvu v korist društva. Ignac Benkšek, tajnik.

Chisholm, Minn. — Tem potom vabim vse članice društva Danica št. 150 JSKJ, da se go-to udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v tork 10. decembra v navadnih prostorih. Ta seja bo zadnjina v letu in naši bomo volile odbor za prihodnje leta v ukrepale še o drugih zaključke z ozirom na posamezno bodočnosti. Zato je, da se članstvo te seje v kar največjem številu ukrne v največje zadovoljstvo v največji zadovoljstvu v korist društva. Ignac Benkšek, tajnik.

St. Louis, Mo. — V nedeljo 1. decembra bodo v Srbski dvorani na 722 Barry St. obhajali dan neodvisnosti Jugoslavije, katero slavnost bo posetil tudi jugoslovanski poslanik Fotič iz Washingtona. Banket bo ob 12.30 popoldne, zabava pa se začne ob 7. uri zvečer. Program bo podan od raznih društiev in posameznikov. Kogar veseli taka zabava, naj se udeleži, ker Srbinke kuhajo dobro; igral bo pa orkester tamburašev. Vstopnice se dobre pri raznih odborih, pa tudi pri vratih. Za banket naj bi se vsak v naprej prijavil.

Theresa Speck.

Denver, Colo. — Priprave za našo veselico, ki se bo vršila 30. novembra, so v polnem tekdu. Odbor nabira razna darila od trgovcev in najmanjše darilo je vredno en dolar. Nabral je že več ton premoga in raznih drugih vrednosti, tako da bo vsak zadowoljen, če ga bo sreča pogledala. Godba bo prvozvrstna letni seji v nedeljo 8. decembra. Pozdrav vsem članom ter drugim prijateljem in znancem širokem Amerike!

Frank Masle, tajnik društva št. 53 JSKJ.

Chicago, Ill. — Članom in članicam društva Zvezda, št. 170 JSKJ, tem potom ponovno nazznam, da je za mesec november in december razpisani izredni asesment po 50 centov. Ta asesment je potreben za pokritje društvenih stroškov. Prosim, da te vežne seje polnošte udeležijo. Na tej seji se vobraziti, da prihodnje leto ter se delajo drugi važni zadevi, ki navadno ostanejo v vse bodoče leto. Na seji bi prišli tudi tisti mladi člani, ki se nobenkrat niso bili na Tudi njim ne bo škodovalo, seznanjanju z društvenimi zadevi. Sklep zadnje seje je,

John Boles, tajnik.

Johnstown, Pa. — Člane društva Planinski raj, št. 172 JSKJ, pozabili, naj ne pozabita se naša letna seja vrši v tednu 1. decembra. Članstvo bo te vežne seje polnošte udeležilo. Na tej seji se vobraziti, da prihodnje leto ter se delajo drugi važni zadevi, ki navadno ostanejo v vse bodoče leto. Na seji bi prišli tudi tisti mladi člani, ki se nobenkrat niso bili na Tudi njim ne bo škodovalo, seznanjanju z društvenimi zadevi. Sklep zadnje seje je,

kotor se letne seje ne udeleži, plačan do prvega v mesecu, sledi neizogibna suspendacija.

Kakor nam je bilo razvidno iz uradnega poročila v Novi Dobbi, je naša Jednota dobila popoloma novo ime, ki je po mojem mnenju zelo lepo in času primerno. Ameriška bratska zveza je pomenljivo ime, privlačno za stare in mlade in prikladno tudi z ozirom na naše odnoscje našram Ameriki. Že ime samo pove, da smo bratje in sestre in da smo ponosni, ker se naša organizacija tako lepo razvija v varstvu zvezdnatih zastave.

Pri tej priliki naj omenim tudi, da bodo chicaška društva JSKJ, ki spadajo v federacijo priredila zelo lepo božično za članice in članice mlađinskega oddelka. Ta božičnica se bo vršila v Štefanovi šolski dvorani na Cermark Rd. in Wolcott St., v nedeljo 15. decembra. Pričetek programa bo točno ob pol treh (2:30) popoldne. Vsi starši, ki imajo otroke pri naših društvih, so vabjeni, da se te prireditve udeležijo, in sicer pravočasno, ter pripeljejo svoje otroke in prijatelje s seboj. Za odrasle in za otroke, ki niso člani naše Jednote, bo vstopnila 20 centov; članici mlađinskega oddelka JSKJ bodo vstopnione proste. Pozdrav vsemu članstvu naše Jednote! — Za društvo št. 170 JSKJ:

Agnes Jurečič, tajnica.

Chisholm, Minn. — Tem potom vabim vse članice društva Danica št. 150 JSKJ, da se go-to udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v tork 10. decembra v navadnih prostorih. Ta seja bo zadnjina v letu in naši bomo volile odbor za prihodnje leta v ukrepale še o drugih zaključke z ozirom na posamezno bodočnosti. Zato je, da se članstvo te seje v kar največjem številu ukrne v največje zadovoljstvo v največji zadovoljstvu v korist društva. Ignac Benkšek, tajnik.

Johana Dolinar, tajnica.

St. Louis, Mo. — V nedeljo 1. decembra bodo v Srbski dvorani na 722 Barry St. obhajali dan neodvisnosti Jugoslavije, katero slavnost bo posetil tudi jugoslovanski poslanik Fotič iz Washingtona. Banket bo ob 12.30 popoldne, zabava pa se začne ob 7. uri zvečer. Program bo podan od raznih društiev in posameznikov. Kogar veseli taka zabava, naj se udeleži, ker Srbinke kuhajo dobro; igral bo pa orkester tamburašev. Vstopnice se dobre pri raznih odborih, pa tudi pri vratih. Za banket naj bi se vsak v naprej prijavil.

Theresa Speck.

Denver, Colo. — Priprave za našo veselico, ki se bo vršila 30. novembra, so v polnem tekdu. Odbor nabira razna darila od trgovcev in najmanjše darilo je vredno en dolar. Nabral je že več ton premoga in raznih drugih vrednosti, tako da bo vsak zadowoljen, če ga bo sreča pogledala. Godba bo prvozvrstna letni seji v nedeljo 8. decembra. Vstopnina bo samo 50 centov. Ta seje eden ali drugi dobi lahko tono premoga, kar v zimskem času gotovo prav pride.

Torej, bratje in sestre, vime-

nu pripravljalnega odbora vas vabim, da gotovo posepite to prireditev in pripeljete tudi svoje prijatelje s seboj. Prireditev je tem potom vse članice in članice v korist društva, torej v korist vseh. Ako bi noben član pripravljalnega odbora zaradi prevelike zaposenosti ne mogel osebno prisiti z vstopnicami do vas, pridite na veselico vseeno; vstopnice se bodo dobile tudi pri vratih. Izgovor enega ali drugega, da mu ni nikče prišel vstopnica, ne drži. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se prireditve udeleži in s tem pomaga društveni blagajni, ako le ni posebnih in izredno važnih

zadržkov. Vabim tudi člane in članice iz Fredericka, Lafayeta, Louisville in iz drugih okoliških naselbin. Ako bi na katerega omenjenih "padla" ton premoga, naj se ne straši. Ne bomu je treba domov nositi, ampak prodal jo bo lahko kateremu izmed tu v Denveru, sa premom v tej sezoni vsi potrebuemo. To naj zadostuje in upam da moje vabilo ne bo glas vpijčega v puščavu. Na svodenje 30. novembra! — Za društvo št. 21 JSKJ:

Frank Okoren, tajnik

Chicago, Ill. — Naše društvo Jugoslovanski zvon. št. 70 JSKJ, je aktivno ne samo tekmovalno, ampak tudi v času med kampanjami. Dokaz temu je, da so bili na zadnji seji predlagani štirje kandidati v odrasli oddelki.

Naši kegljači se tudi pridne udeležujejo tekem za prvenstvo.

Prav posebno veselje pa so

bili zdaj, ko imajo uniforme.

T uniforme sicer niso kot vojaški

vendar imamo kegljači nov

srajce, ki nosijo na hrbitu na

se, kam kdo spada.

Za prireditve božičnice sku-

nih društev JSKJ v zabavo mladini smo tudi precej aktivni.

Da prireditve bolj uspešna, imamo na delu nabiranja glasov z

programsko knjižico več naših

mladih članov. Poleg oglasa

priredoja tja tudi imena daroval-

cev kot podprtih.

Vse so se dozdoljali v

okusen prigrizek. Ko bo Miklavž

z razdeljevanjem daril gotov, se

bo razvila prosta zabava in ples,

za katerega bo igrala izvrstna

godba. Vsi člani in članice so

vabljeni na to prireditve ter naj

pripeljejo svoje otroke in prijatelje s seboj.

Na svodenje! — Za društvo št. 57 JSKJ:

August Stipetich, tajnik

East Palestine, O. — Sklep članovske seje društva Sv. Žofeja, št. 41 JSKJ, določa da

povabi vse člane in članice

in letno sejo, ki se bo vršila v

tednu 8. decembra v prostorijah

obrata Jacoba Trobeca.

Volitvijo treba društveni odbor in ure

litvi še druge zadeve, ki spadajo

na letno sejo. S tem je poveden

vse in ni treba, da bi se v t

vrho porabljalo nadaljnje k

one lista. Torej, člani in članice

letna seja bo 8. decembra

vi vsi pridite na sejo! Drugo

so pogovorimo tam. Na svodenje in

bratski pozdrav! — Za društvo

št. 41 JSKJ:

Valentine Dagarin, tajnik.

Tone Šifrer:

Mladost na vasi

V shrambi, kjer sta imela

Blaž in Peter svoji postelji, je

ležal še globok, topel jutrij

somrak. Fanta sta spala; ura je

bila komaj tri, vendar je rahli

četov fotak Petra zdramil. Še

ves omotičen je dvignil glav

ter pogledal očeta, ki je jema

jdo iz skrinje in jo vsipal

rečo. Zdel se mu je čisto dru

gačen kakor podnevi, slovens

in skrivosten je bil; njegov glas

je bil nenavadno mehak, ko se

je ozrl na Petra:

"Tri je odbila, Vstat morata!

Blaž, vstani!" Rahlo pomilovala

je bilo v njegovem glasu,

rad bi pustil otroka, naj spita,

i delo je klicalo in nihče se mu

ni mogel ustavljati. Zadel je

vrčo na ramo in odšel na dvo

rišče... Blaž je nekaj zamršil.

Peter je glava omahnila

najaz na vzglavlje in v hipu sta

spet zaspala. Toda samo za do

bro minuto so ju zajele sanje v

neresničen, zmelen krog, zaka

je sejali pozneje repo. Pri krom

piriju pa je Blaž nadomestil

vzkljnik: "Peter, čmrli!" Sko

čila sta z voza in stekla po meji

do suhe veje, ki sta jo zabolila

Damir Feigel:

ČAROVNIK BREZ DOVOLJENJA

(Nadaljevanje)

"Umiri se, dete! Pregrešila si se res, a jaz poskusim twojo rešitev. Stopiti hočem pred twojega gospodarja in če mu je res za kazen in žrtev, mu ponudim sebe. Klečati hočem pred njim in ne vstanem, dokler se te ne usmili, dokler ne sprejme moje ponudbe."

"Ali ni drugega izhoda? Moj Bog, kaj poreče, ko zve, kako kruto se je zmotil nad osebo, ki jo je tako cenil. Na vsak način, babica, boste moralvi vi v viho, da pripravite gospodu večerjo. Meso je že pripravljeno, v obaro denite nekaj na koščke zrezanih krompirjev. Če vpraša po meni, recite, da sem se odpeljala v mesto. Če vpraša po njem, Rudiju, ne veste ničesar. Crec noč nama pride močo kaj boljšega na misel."

"Vse napravim, česaroli želiš! Toda če ne pojde drugače, bo treba slednjič le z resnico na dan. Tvoj gospod je, kolikor sem ga spoznala, blaga duša in ti na mojo pripričanje odpusti twojo lahkomiselnost. Ubogo, nesrečno moje dete!" In starka se je sklonila in poljubila črne lase svoje ljubljene vnukinje.

"Babica, babica," je vzliknila v tem trenutku Tilka, "pomagajte! Neznan občutki! Nekaj gomazi po vsem mojem telesu. Napetost pojenujuje. Kakor bi plavala po zraku. Odleglo je!"

Starka se je čudila. Pred njo, ne, prav v njenih rokah je vidno rasla Tilka. Starki je bilo, kakor da bi si bila nataknila močne naočnice na svoje oslabele oči, tako je postajala deklica večja in večja. Pri zadnjem ugotovitvi, da ji je že odleglo, je stala Tilka taka, kakršna je bila odšla zjutraj od doma.

Tudi Tilka je čutila vso izpremembo. A ne ena ne druga nista iskali primerne razlage za ta nenavadni pojav, objeli sta se zjokali, to pot od veselja in sreče.

In odhitela je Tilka, da dospe v viho, preden se vrne gospodar s svojega izprehoda po gozdu domov.

* * *

Letel je, kar so ga mogle nositi nožice. Šele pri železni vratih v ograji, obrobiljajoči bankirjevo posest, se je ustavil. Do tu in nič dalje je segala tudi pest bankirjevega najemnika.

To pot se je bil temeljito zmotil. Gospodarjevo svarilo ni bila nobena zvijača, krvavo resno je bilo ko vsak posamezni člen kazenskega zakonika. Ko je odprti vrata v gospodarjevo delavnico, je butnilo nekaj vanj, nič telesnega, nič snovnega, nič vidnega, a vendar je čutil ta napad z vsemi svojim životom. Delavnica je postajala prostornejsa, večja, širša, višja. Toliko, da je utegnil še pravčasno zapreti vrata, sicer bi nikakor ne bil več dosegel kljuk. Tilkin krik ga je pregnal od mesta njegovega lahkomiselnega dejanja.

Kakor da bi ga bilo sram preobrazbe njegovega telesa, se je skril radovednim očem za nizek leskov grm ob cesti. Kam sedaj? Nazaj v viho? Ne! Rajši zapusti sam prostovoljno službo, kakor da ga spodi gospodar od hiše radi tako očitega in razdaljivega omalovaževanja njegovih ukrepov. Tako dobre gospodarje ne dobi nikdar več. Prvi dan, ko ga je sprejel kot svojega slugo v službo, mu je dal petdesetak, naj si kupi, kar ve, da najbolj potrebuje. Ta nezasluženi petdesetak vrne gospodru pri prvem poštrem uradu po nakaznicu. Naj si ne misli, da je bil najel delomrznega, nepoštenega človeka. Kam torej? K sestri Špeli? Še prej, ko ni izdajala telesna postava njegove pripadnosti h glumačem, se ga je otrešala, kaj šele sedaj, ko je postal tako smešno majhen in vzbujajoč, ne da bi se mu bilo treba kaj pačiti ali spakovati, pri otrocih neukročen krohot, pri odraslih pa sočuvstven nasmešek.

Sopnmil se je svojega nekdanjega stanovskega tovariša pritlikavca. "Titanček" so mu pravili vsi vprek. Ta možičelj ni bil tedaj nič manjši kakor je on sedaj. Blizu štirideset let mu je bilo. Nič ni znal in vendar, kadarkoli se je pojabil na prizornici, je lomil staro in mlado neponehliji smeh. Ne! S Špelo ni opravila! Skoprnela bi od sramote.

Kam torej? Naprej! Nadaljevati pot tam, kjer se je bil pred dnevi ustavljal. Njegovo bivanje v rojstnem kraju po toliko in toliko letih je bil le prizor, je bila le zastranica na njegovem ahasverskem potovanju. Komur je usojeno, da se mora potepati, se bo potepal, in nobena še tako dobra in stalna služba ga ne reši potepanja.

(Dalje prihodnjič)

MLADOST NA VASI

(Nadaljevanje s 7. str.)

da bi malo oral, bi bil čisto srečen. Te želje pa si niti izreči ni razpre dlan in uravna korak, upal, zakaj oče ga je nerad puščal k delu, ki še ni bilo zanj.

Blaž je pojedel, se vlegel na hrbot in čisto preprosto zinil:

"Oče, danes bi pa jaz malo sejal, kaj?"

"Saj ne znaš," je dejal oče.

"Pokražite mi! Tudi drugi morjih let so že sejali!"

"Poskusiva!" Oče je vstal, Blaž se je pognal kvišku, Peter pa ga je navdušeno gledal in se edul takemu pogumu.

Na ozarah je oče vzel sejalnico, zagrabil pest ajde in jo vsul v Blažev dlan.

"Vidiš, toliko vsakokrat zagrabi!"

Blaž je z zamišljenimi očmi stiskal zrnce v pesti. Nato ga je spustil v sejalnico, ga spet zagrabil in ga presul v očetovo pest: "Bo prav?"

"Dobro!" Nato sta se napotila po razoru, Blaž je nosil sejalnico in sejal, oče je stopal ob

govoriti si ni upal, zakaj takoj bi izgubil oblast nad drevesom in napravil tako kljuko, da bi bilo groza.

"Ne bodi tako trd v rokah!" mu je zaklical oče in se napotil z Blažem naprej.

Na koncu njije je počasi obrnil. Čisto nič ni vedel, kako je oče vesel njunega dela, ko vidi, da bosta čez leta orala in sejala na enak način kakor on sam.

Petru in Blažu pa je samozavest rasla in sredi dopoldneva, ko so zorali, posejali in pobrali, so se odpeljali na lucerni domov. Prvič se je v njuno govorico mešala stoltna modrost oravec in sejacev in prvič je bilo, da nista šla gledat vseh gnezdičmljev. Ležala sta vznak na voznu, čutila v sebi neizmerno prostost in daljino neba, gledala oblak, ki je priplaval izza Planice in zdelo se jima je, kakor bi plula nasproti novim otokom, kjer bo življenje še lepše kakor je bilo doslej, zakaj orati in sejati znata ...

Konji so počasi vlekli voz, ki se je lahno gugal po kolovozu. Od časa do časa je Peter zaprl oči, da je občutil vso slast sonca, počitka in prijetne vožnje domov.

Nenadoma se je Blaž sklonil k njemu in mu zaščepetal:

"Ali kaj misliš nanjo? Jaz sem se spomnil, ko smo vozili mimo prvih čmrljev."

"Jaz... jaz sem pa čisto počabil," je zavzdihnil Peter. Z Blažem sta si dala besedo, da bosta vselej, ko jima bo najbolj prijetno, mislili na Blagnetovo Marijo, katero sta smatrala za svoje dekle. Sicer je bila Marija stara ena in dvajset let, toliko kot Peter in Blaž skupaj, vendar, ljubezen ima svoje zakone. Peter je že enkrat zavzdihnil, zamišljal in sklenil: "Samo do kolcev bom mislil nanjo, več ni vredno." Poslovil se je od prijetnih predstav današnjega dne in res mislil samo na Marijo.

Tale ljubezen mu je delala prav za prav težave. Nekoč, pred dobrim mescem, je vprašal Blaža, kakšen pomen ima to, da so ženske na svetu. Razumel je, da mora kmet gojiti bika in kravo, kobilu in žrebcia, kure in petelinu, otroke pa vendar babica prinese. Blaž mu je odgovoril, da so menda samo zato, da delajo, da jih vodijo fantje na ples, časih na božjo pot in jih imajo radi.

Dolgo sta mešetarila, preden se je Blaž omehčal in povedal, da si je izbral Blagnetovo Marijo. Tudi razložil je, zakaj mu je všeč. Hodila je s ponosnimi koraki, rahlo se je pozibavala pri tem, imela je črne kite in črne oči (Peter je v svoji notranosti pritrjeval njenim vrlinam) in v cerkvi je pela alt tako mehko in božajoče, da je ljudje niso mogli prehvaliti. Pristavljal pa je, da ona nič ne ve o njegovi ljubezni, tudi treba ni, da bi vedela.

Tisti dan je hodil Peter zelo klavrnko okoli hiše. Sklenil je, da si bo tudi sam izbral dekle, a če je še toliko premisljeval, nobeno ni imelo takih lastnosti, kakor jih je vedel povedati Blaž o Mariji. Zvezčer je prišel k Blažu:

"Ne gre drugače, tudi jaz imam rad Marijo!"

"Za božjo voljo, ali si nor?" je zavpil Blaž. "Potem se mora stepiti, eden od naju mora umrebiti."

Peter je bil čisto prepaden. Ni si predstavljal, da bo imela njegova izbira take posledice... Dolgo je moral pregovarjati Blaža, obljubil mu je, da bo ves teden napajal živino namesto nje, kar jih je poznal. Drevu ga je še metalo sem in tja, ni še hodil s premisljenim krokom za plugom, kakor odrasli, vendar — oral je.

Bežen pogled je vrgel na očeta in Blaža, ki sta se vračala. Moško je zavpil nad konji in v zadnjem trenutku preprečil, da ne presekal z lemežem lehe. "Ali gre?" je vprašal oče. "Ha!" je vzkliknil Peter. Od-

človek mnogò misli na tistega, ki ga ima rad. Domenila sta se, da tudi onadva ne bosta opustila. Vendar Petru to mišljenje nikdar in tudi danes ni šlo posebno od rok. Polje, ki je ležalo pred njim, je zaposlilo vse njegove misli. Z očetom je bilo treba govoriti o vremenu, zakaj podoba je bila, da se bo navsezadnje res izpremenilo.

Okoli po njivah je togo valovil zrel oves, divji golobje so zaplatali z njive, kjer so posejali koruze, kak zapoznel škrjanec se je dvignil iz razora in Peter je moral paziti, kdaj bo končal kratko pesmico in padel kot kamen na tla. V Petrovem sreu skoraj ni bilo prostora za ljubezen.

Po kosilu sta Peter in Blaž omagala. V zraku je ležala dremona soparica, dečka sta jo skrivaj popihala na seno in zaspala kot bi trenil.

Zbudil ju je šele ropot voza, ki ga je oče prepeljaval. Njegov glas ju je kar vrgel na dvorišče. Obenem sta bila pri njem, poiskala sta suknjice, zakaj stara modrost je velela, da vzemi na Petrovo njivo pri hrastih suknjič, ceprav ga vlečeš za rokav. Zopet so vozili na polje. Na prvem voznu oče in Blaž, ki sta šla po deteljo za krmo, na zadnjem Peter, ki je moral po tri kupe ovsu na njivo pri hrastih.

Petru se je počasi vlekli voz, ki ga je lahno gugal po kolovozu. Od časa do časa je Peter zaprl oči, da se bo vselej, ko jima bo najbolj prijetno, mislili na njive, kjer so posejali koruze, kakor zapoznel škrjanec se je dvignil iz razora in Peter je moral datu duško svojemu razpoloženju. Cutil je, da je preživel nekaj posebnega. Gozd ni pomenil zanj več strašnega kraja, nevihta, ki se je ni bal, je namočila njive, katere je sam oral. Zdeleno se mu je, da so mu danes gozd, njive, dež, veter, še grom in oblaki posebno bližu, da so mu danes prvič razločno povedali besedo, katero so mu doslej samo jecljali. Občutek ga je navdušil. Začel je prepeljati na ves glas in njegove pesmi so se mešale z dežjem, ki je šumel po gozdu.

Pot ure je vedril, a dež ni hotel pojennati. Zato se je zaril med snoje in jih nametel čez se, sledič očetovemu nauku, da mora gledati v nevarnih prilikah samo nase in na živino. Grela je slama in lastna topota; pognal je proti domu skozi dež in veter, ki je od časa do časa nagnil deževne curke. V svojem ležišču se je sijajno počutil in neprestano je prepeljal. Njegovo srce je bilo polno neznanega čustva svobode, poguma in možnosti.

"Naj ga ima rada," je še prisstavil Peter, "orati pa le ne zna!"

"Meni se zdi, da imam te ljubezni zadosti," je nadaljeval. "Z ženskami sem opravil!"

Med dežjem sta se napotila domov in v mnogih opravkih večerja je Peter pozabil na Marijo. Ko so pri večerji govorili o njej in njenem ženinu, ga je še samo raho streslo...

Zvezčer, tiste minute, ko človek pada v spanje, je pa vidi Peter pred seboj same njive.

Rahla, črna prst je bila na njih in toliko jih je bilo, da so zakrile vse njegove misli. Danes se ni spomnil na vojsko, ne na potovanja, ki jih je hotel napraviti; še na srečo ni pomisil, niti ne na Mlačane, ki jih je še vedno srovnil. Spomnil se ni na Marijo, niti na njenega ženina, ki mu je vendar pripravil bridko uro. Kazalo je, da se same njive, oranje in setev tisto, kar je naj-

vzliknila in stekla naproti. Tujec je pa kovčeg kar vrgel od sebe in pohitel proti Mariji. Na sredi poti sta se našla in se kar tam, na dežju in vetru, pred Peterom očeta, videl je Dolnovega strica in Tineta, Grahovarjeva Lovreta in mnogo drugih. In Peter je sejal z njimi, sejal kakor vrsi drugi, čisto tako kakor s katerim se je v daljavi na prečuden način spajal, da sta bila kakor eden. Oče je hodil s tistimi počasnimi koraki, umerjenimi krenjami, ki je segal v sejalnico, kakor bi nikdar ne nosil puške in ležal v streliščih jarkih. Tudi Peter je hodil tako in žito, tudi z njimi.

"Ha, to je menda ljubezen!" je mislil Peter in nekaj kakor bolečina mu je šlo skozi srcе in mu šinilo v glavo, da se je moral zgrudit nazaj med snope in zavzidlniti.

Saj je bilo vse skupaj prav za prav sramota. Peter in Blaž imata rada Marijo, ona pa kar tako sredi polja poljubila človeka, ki ga Peter ne pozna.

Pognal je kobilu v dir, da bi čimprej mogel razodeti Blažu krivico, ki ju je doletela... Oče je mislil, da je vse mnogo, da je vse nasmejalo samemu sebi. Prav za nekaj razdelila Blaža, katero se vse nismo srečali.

"Pravijo, da se bo omnila z nekim obrotnikom blizu Ljubljane. Naj se, če je taka! Mož je žena skupaj stepena." Blaž je končal z zbadljivo pesmico, s katero so se otroci zmerjali.

"Potem po bo nič z nama," je menil Peter.

"Jaz si bom našel kaj drugače. Marija je bila prestara zamona, je dejal Blaž in izpregel kobilu.

"Naj ga ima rada," je še prisstavil Peter, "orati pa le ne zna!"

"Meni se zdi, da imam te ljubezni zadosti," je nadaljeval. "Z ženskami sem opravil!"

Med dežjem sta se napotila domov in v mnogih opravkih večerja je Peter pozabil na Marijo. Ko so pri večerji govorili o njej in njenem ženinu, ga je še samo raho streslo...

Zvezčer, tiste minute, ko človek pada v spanje, je pa vidi Peter pred seboj same njive.

Rahla, črna prst je bila na njih in toliko jih je bilo, da so zakrile vse njegove misli. Danes se ni spomnil na vojsko, ne na potovanja, ki jih je hotel napraviti; še na srečo ni pomisil, niti ne na Mlačane, ki jih je še vedno srovnil. Spomnil se ni na Marijo, niti na njenega ženina, ki mu je vendar pripravil bridko uro. Kazalo je, da se same njive, oranje in setev tisto, kar je naj-

bolj resnično v njegovu mladost in da polje zdravi vse tegobe njegovih mladih let. Na teh njenih očeh je videl očeta in Blaža, kakor sejetja, videl je Dolnovega strica in Tineta, Grahovarjeva Lovreta in mnogo drugih. In Peter je sejal z njimi, sejal kakor vrsi drugi, čisto tako kakor s katerim se je v daljavi na prečuden način spajal, da sta bila kakor eden. Oče je hodil s tistimi počasnimi koraki, umerjenimi krenjami, ki je segal v sejalnico, kakor bi nikdar ne nosil puške in ležal v streliščih jarkih. T